

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ İLE KENDİ
KENDİNE ÖĞRENME VE DERS ÇALIŞMA ÖZ YETERLİLİK
ALGISININ İNCELENMESİ**

Buse Çakmak

181104111

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Psikoloji AnaBilim Dalı

Psikoloji (Opsiyon: Gelişim Psikolojisi) Yüksek Lisans Programı

Danışman: Doç. Dr. Durmuş Ümmet

İstanbul

T.C. Maltepe Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Şubat, 2020

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ İLE KENDİ
KENDİNE ÖĞRENME VE DERS ÇALIŞMA ÖZ YETERLİLİK
ALGISININ İNCELENMESİ**

Buse Çakmak

181104111

Orcid: 0000-0003-2640-4647

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Psikoloji AnaBilim Dalı

Psikoloji (Opsiyon: Gelişim Psikolojisi) Yüksek Lisans Programı

Danışman: Doç. Dr. Durmuş Ümmet

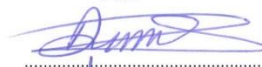

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Şubat, 2020

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

BUSE ÇAKMAK'ın "Ortaokul Öğrencilerinde teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma özyeterlik algısının incelenmesi" başlıklı tezi 19.02.2020 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" nin ilgili maddeleri uyarınca Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezi oy birliğiyle/oy çokluğuyla, başarılı/başarısız olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	Doç.Dr. Durmuş ÜMMET Marmara Üniversitesi	
Üye	Dr.Öğr.Üyesi Meral BOZDEMİR Maltepe Üniversitesi	
Üye	Dr.Öğr.Üyesi Betül TANACIOĞLU AYDIN Maltepe Üniversitesi	

Prof. Dr. Belma AKŞİT
Enstitü Müdürü V.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

 maltepe üniversitesi	LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI	Doküman No	FR-178
		İlk Yayın Tarihi	01.03.2018
		Revizyon Tarihi	23.01.2020
		Revizyon No	01
		Sayfa	1

19/02/2020

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bulguların sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; çalışmamın Maltepe Üniversitesinde kullanılan "bilimsel intihal tespit programı" ile tarandığını ve öngörülen standartları karşıladığını beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Buse ÇAKMAK

Hazırlayan: Enstitü Sekreterliği

Onaylayan: Kalite Yönetim Koordinatörlüğü

TEŞEKKÜR

Tez çalışma sürecimde beni yönlendiren, her zaman anlayışlı ve güler yüzlü olan değerli hocam Doç. Dr. Durmuş Ümmet'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans dönemim boyunca yanımda olup bana destek çıkan, ihtiyacım olduğunda değerli fikirleri ile yolumu aydınlatan ve tez çalışması için gerekli verilerin toplanmasında yardımcı olan canım arkadaşım ve meslektaşım Ahmet Gökkaya'ya teşekkür ederim.

Her zaman, her şekilde yanımda olup beni destekleyen, fikirleri ile düşüncelerimi genişletip bana yol gösteren sevgili babam Gültekin Çakmak ve her zaman gülümseyen, bana önce arkadaş olan canım annem Perihan Çakmak'a teşekkür ederim.

Yüksek lisans sürecimde ellerinden geldiğince bana yardımcı olan ve destek çıkan İlk Evre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi kadrosuna da teşekkürü borç bilirim.

Buse Çakmak

Şubat, 2020

ÖZ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ İLE KENDİ KENDİNE ÖĞRENME İLE DERS ÇALIŞMA ÖZ YETERLİLİK ALGISININ İNCELENMESİ

Buse Çakmak
Yüksek Lisans Tezi
Psikoloji Anabilim Dalı
Psikoloji (Opsiyon: Gelişim Psikolojisi) Yüksek Lisans Programı
Danışman: Doç. Dr. Durmuş Ümmet
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2020

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından inceleyerek, aralarındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma modeli olarak ilişkiisel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışma, 2018-2019 Eğitim- Öğretim yılında çalışma grubunda 224 kişinin olduğu bir devlet okulu ve 151 kişinin katılımcı olduğu bir özel okulda öğrenim gören 375 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğini cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu, kardeş sayısı, doğum sırası, anne ve baba çalışma durumu, evde internet bağlantısının olup olmama durumu, bilgisayar kullanma durumu gibi değişkenlerle incelemek için teknolojiyle kendi kendine öğrenme ölçeği, ders çalışma öz yeterlilik ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin analizi SPSS 25.0 paket programı kullanılarak bağımsız gruplar T-testi, One-Way Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) ve korelasyon analizi yöntemleriyle yapılmıştır. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilikleri cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı ve teknolojik aletlerle geçirilen süre bakımından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Öte yandan anne-baba eğitim ve çalışma durumu, doğum sırası, evde internetin bulunup bulunmama durumu ve bilgisayar kullanma düzeyi bakımından anlamlı bir ilişkiye araştırmada rastlanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji ile kendi kendine öğrenme, Ders çalışma öz yeterliliği, ortaokul öğrencilerinde teknoloji, ders çalışma, teknoloji ile ders

ABSTRACT

INVESTIGATION OF SELF-EFFICIENCY PERCEPTION OF COURSE STUDY IN SECONDARY SCHOOL STUDENTS WITH SELF-LEARNING BY TECHNOLOGY

Buse Cakmak
Master Thesis
Department of Psychology
Psychology (Option: Development Psychology) Programme
Advisor: Assoc. Prof. Dr. Durmuş Ümmet
Maltepe University Graduate School, 2020

This research aims to determine the relationship between secondary school students' self-efficacy and academic self-efficacy perceptions in terms of various variables. This study, which uses a relational screening model as a research model, was conducted with 375 students studying in a public school with 224 people in the study group and a private school with 151 participants in the 2018-2019 academic year. Technology to examine the self-learning and studying self-efficacy of the secondary school students with variables such as gender, grade level, mother and father education status, number of siblings, birth order, mother and father working status, availability of internet connection at home, computer use status self-learning scale, study self-efficacy scale and personal information form were used.

Data was analysed by using independent groups T-test, One-Way Anova (Correlation Analysis) and correlation analysis methods using SPSS 25.0 package program. As a result of the research, a significant difference was found in terms of technology, self-learning and studying self-efficacy of gender, grade level, number of siblings and time spent using technological tools. On the other hand, no significant relation was found in the study in terms of education and working status, birth order, availability of internet at home and computer use level.

Keywords: Self-learning with technology, Self study competence.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
BÖLÜM 1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Teknoloji ve eğitimde teknoloji kullanımı.....	2
1.3. Eğitimde teknoloji kullanımının önemi.....	5
1.4. Eğitimde teknoloji kullanımının yararları.....	5
1.5. Kendi kendine öğrenmede kullanılan eğitim materyalleri/ teknolojileri.....	7
1.5.1. Sosyal medya ve sosyal ağlar.....	12
1.6. Bandura'nın sosyal bilişsel kuramı ve öz yeterlilik algısı.....	17
1.7. Ergenlik kavramı ve ergenlik döneminin gelişimi.....	24
1.7.1. Ergenlik ve aile ilişkileri.....	25
1.7.2. Ergen öz yeterliliği.....	26
1.8. Tezin amacı.....	27
1.9. Tezin önemi.....	28
1.10. Sınırlılıklar.....	29
1.11. Varsayımlar.....	30
1.12. Tanımlar.....	30
1.12.1. Öz yeterlilik algısı:.....	30
1.12.2. Kendi kendine öğrenme:.....	30
BÖLÜM 2. YÖNTEM.....	32
2.1. Araştırma evreni ve örnekleme.....	32
2.2. Veri toplama araçları.....	33
2.2.1. Kişisel bilgi formu.....	34
2.2.2. Ders çalışma özyeterlilik algısı ölçeği.....	34
2.2.3. Çocuklar için teknolojiyle kendi kendine öğrenme ölçeği.....	35
2.3. İşlem.....	35
2.4. Verilerin çözümlenmesi.....	36
BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUM.....	37
3.1. Güvenilirlik analizi sonuçları.....	37
3.2. T testi ve anova sonuçları.....	40
3.3. Korelasyon analizi sonuçları.....	50
BÖLÜM 4. SONUÇ.....	52
4.1. Sonuç ve tartışma.....	52
4.2. Öneriler.....	56
4.2.1. Araştırmanın Sonuçlarına İlişkin Öneriler.....	56
4.2.2. İleride Yapılacak Araştırmalara İlişkin Öneriler.....	57
4.2.3. Uygulayıcılara İlişkin Öneriler.....	57
EK'LER.....	59
KAYNAKÇA.....	62

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2. 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri ..	32
Tablo 2. 2. Normallik Sınaması	36
Tablo 3. 1. Ölçeklere Ait Güvenilirlik Analizi.....	37
Tablo 3. 2. Katılımcıların Teknolojiyi Kullanma Özelliklerine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri	38
Tablo 3. 3. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Cinsiyet Durumu Sonuçları	40
Tablo 3. 4. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Sınıf Düzeyi Sonuçları.....	41
Tablo 3. 5. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Eğitim Durumu Sonuçları	42
Tablo 3. 6. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Eğitim Durumu Sonuçları.....	43
Tablo 3. 7. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Kardeş Sayısı Durumu Sonuçları.....	44
Tablo 3. 8. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Doğum Sırası Durumu Sonuçları.....	45
Tablo 3. 9. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Çalışma Durumu Sonuçları	46
Tablo 3. 10. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Çalışma Durumu Sonuçları	47
Tablo 3. 11. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Evde İnternet Bağlantısı Olma Durumu Sonuçları	47
Tablo 3. 12. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Bilgisayar Kullanma Düzeyi Sonuçları	48
Tablo 3. 13. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Teknolojik Aletlerde Geçirilen Ortalama Süre Durumu Sonuçları	49
Tablo 3. 14. Ders Çalışma Özyeterlilik Algısı ile Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme Puanları Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım 374 Korelasyon Analizi Sonuçları	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Başlıca Sosyal Medya Türleri ve Örnekleri 12

KISALTMALAR

n/N :	Kişi sayısı
x :	Ortalama
p :	Hata/Anlamlılık düzeyi
f :	Frekans
SS :	Standart sapma
Sd :	Serbestlik derecesi
Sh :	Standart hata
KT :	Kareler toplamı
KO :	Kareler ortalaması
KKÖ :	Kendi kendine öğrenme

ÖZGEÇMİŞ

Buse Çakmak

Psikoloji Anabilim Dalı

Eğitim

Y.Ls.	2020	Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı
Ls.	2018	Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Lise	2009	Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi Programı

İş/İstihdam

2018-...	Okul	Çocuk Gelişimi ve Eğitimsi / Özel Eğitim Alanı Öğretmeni , Özel İlk Evre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi
----------	------	---

Seminer, Kurs ve Sertifikalar

- Gelişimsel Çocuk Nörolojisi Derneği Denver II Uygulayıcı Sertifikası
- İstanbul Okul Öncesi Eğitim Semineri (Dinleyici)
- Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Uzman Öğretici Sertifikası

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı	: Ankara, 1995	Cinsiyet: K
Yabancı diller	: İngilizce (Orta); Almanca (Başlangıç)	
E-posta	: busecakmak_95@hotmail.com	

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sınırlıkları ve varsayımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem

Eğitim, bireylerin gelişimi ve toplumun eğitim seviyesinin yükseltilmesi adına önem arz etmektedir. Öğrenciler okul öncesinden ilkokula, ortaokuldan liseye ve devamında üniversite olmak üzere farklı eğitim-öğretim düzeylerinden geçmektedir. Öğrenciler bu öğrenme yaşantılarında farklı doküman-eğitim içerikleri ile yeni bilgiler edinmektedir.

Küresel gelişme siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yapılar başta olmak üzere hayatın tüm yönleri üzerine etki etmektedir (Yurdabakan, 2002; Lazarovici, 2012; Ead, 2019). Dolayısı ile eğitimin küreselleşme karşısında değişimi kaçınılmaz hale gelmiştir. Eğitim küresel gelişmelerin, yeni anlayışların ve teknolojik gelişmelerin etkisi değişime uğramıştır. Teknolojik gelişmeler eğitimde yeni uygulamaları beraberinde getirmiş ve teknolojinin eğitimde kullanılmasıyla bireyler ve örgütler tarafından gerçekleştirilecek üretkenlik kapasitesin üst seviyelere çıkarılması amaçlanmıştır (Turan, 2002'den akt. Şahin, Demir ve Bilen, 2016).

Bireylerin gelişim sürecini etkileyen nedenlerden biri çevre unsurudur. İnsan gelişiminin süreçleri teknolojinin de gelişmesiyle birbirinden etkilenmektedir (Akbağ, 2012). Özellikle günümüzdeki bilgi çağının gerektirdiği becerilerle donanmış bir insan haline gelmenin etmenlerinden bir tanesi teknolojik gelişmeleri takip edebilmektir. Teknolojik gelişmeler günümüz insanını her alanda etkilediği gibi eğitimde de eğitim teknolojilerinin kullanımı önemli hale gelmiştir (İşman, 2011). Sosyal medyanın yaygın kullanılmasıyla beraber sosyal medyayı kullanım yaşı küçük yaşlara kadar inmiştir. Bu durum okul çağındaki çocukların gelişim psikolojisindeki zaman faktörü bakımında kendi kendine öğrenme yöntemlerini sosyal medya üzerinden öğrenmesini sağlayabilmektedir. Bu çalışma ortaokul öğrencilerinin teknolojik gelişmeler sonucu

sosyal medya kullanımının öğrencilerin kendi kendine öğrenmesini incelemesi bakımından öz yeterlilik algısı çerçevesinde değerlendirilmek istenmiştir.

1.2.Teknoloji ve eğitimde teknoloji kullanımı

Teknoloji, belirli bir icat sonrasında meydana gelen yenilikler olarak adlandırılabilir. Teknolojideki icat ya da buluşların her hangi bir sistem içerisinde (ekonomi, eğitim, savunma, vd.) uygulama alanı bulması durumunda yenilik olarak yer almaktadır. İşman (2011) teknolojiyi, “Belirli hedefleri gerçekleştirmek, gereksinimleri karşılamak ve yaşamı kolay hale getirmek için doğru bilgileri organize etmek için kullanılan pratik uygulamalardır.” olarak tanımlamıştır.

Teknolojinin tarihine bakıldığında bilim ve teknoloji kavramlarının pratik yaşam ihtiyaçlarının giderilmesi, insanların çevresinde değişiklik isteklerine yönelik uygulamalar tarihidir. Üretim ve alet geliştirme, icat etme insanların diğer canlılardan ayrılmasındaki önemli kavramlardan birisidir. Bu özellik sebebi ile insan, var oluşundan itibaren sürekli olarak teknoloji üreten varlık olup teknolojinin tarihi de bir nevi insanlık tarihi olarak ifade edilebilir (Yörükoğulları, 2013). Son yıllarda teknoloji sürekli bir atılım göstermektedir. Günlük yaşamın hemen hemen her alanında yer edinmiştir. Bu alanlardan biri olan eğitimde de teknolojinin kullanımı gittikçe artmaktadır. Yaparak yaşayarak öğrenme modeli son yıllarda önem kazandığı için bu becerilerin kazandırılmasında teknolojinin olanaklarına da başvurulması gerekmektedir (Barut, 2015). Bilim ve teknolojinin gelişimi her konuda etkili olduğu gibi eğitimde de teknolojik gelişmelerin yaşanması olası idi. Buna etki eden başlıca nedenlerden birisi teknoloji, eğitim ve toplumun etkileşim içinde bir bütün olması olarak görülmektedir. Bunun yanı sıra toplumun teknolojik gelişmeleri sahiplenmesi, fertlerin beceri düzey ve algılarının değişmesi ve son olarak eğitimden beklentilerin artması olarak gösterilebilir (Fidan 2008).

Teknolojik gelişmelerin tüm yapıları etkilemesi farklı anlayışların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Teknolojinin eğitime dâhil olması ile yeni eğitim öğretim anlayışları ortaya çıkmıştır. Online eğitim, açık ve uzaktan eğitim-sınav imkânları, öğrenci bilgi sistemlerinin gelişimi, video konferans sistemleri eğitimde teknolojiye

bağlı gelişmelerden bazılarıdır (Süral, 2015). Birçok gelişme ile teknoloji eğitim sisteminde yeni eğitim ve öğretim yaklaşımları katmıştır.

Eğitimde teknolojinin meydana getirdiği gelişmeler eğitim-öğretimin daha pratik biçimde ve kolay olanaklar ile sunulmasına katkı sunmaktadır. Ancak teknolojinin eğitimde ve paydaşlarında ne tür etkiler ortaya çıkardığına yönelik çalışmalar araştırmacıların ilgi odağında yer almaktadır. Örneğin:

- Renshaw ve Taylor (2000) tarafından yapılan çalışmada bilgisayarların kullanıldığı eğitim anlayışlarında öğrenci başarılarının arttığı, düşünme yeteneklerinin üst seviyelere çıkarıldığı,
- Srisawasdi ve Panjaburee (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilere yönelik eğitim-öğretim anlayışında teknoloji kullanılarak gerçekleştirilen kişiselleştirilmiş uygulamaların öğrenci başarılarını arttırdığı,
- Çekbaş ve arkadaşları (2003) tarafından yapılan çalışmada teorik eğitimin sağladığı başarının bilgisayar destekli eğitim tarafından sağlanan başarıdan düşük seviyede olduğu, teorik ve deneysel derslerde bilgisayar destekli eğitimin kullanılması; öğrencilerde başarı seviyesini arttırdığı,
- Yenice (2003) tarafından yapılan çalışmada bilgisayar teknolojilerinin kullanıldığı derslerde öğrencilerin derse yönelik algılarının olumlu yönde geliştiği,

bulgularına ulaşılmıştır. Dolayısı ile teknolojiden yararlanan eğitim-öğretim yöntemlerinin öğrencilerde olumlu etki yaptığı söylenebilmektedir. Eğitim ve teknoloji iki farklı kavram olarak gözüktense de teknoloji eğitim-öğretim yaşantılarının daha kalıcı olmasında kullanılabilir. Teknolojinin eğitimde kullanılması ile eğitim teknolojisi kavramı ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır (İşman 2011). Alkan (2011) eğitim teknolojisini, “eğitimle ilgili kuramların en etken ve olumlu uygulamalara dönüştürülmesi için personel, araç, gereç, süreç ve yöntemlerden oluşturulmuş sistemler bütünüdür” olarak ifade etmektedir. Bu tanımdan hareketle eğitim teknolojisi öğretmen, öğrenci, teknolojik araç-gereç, eğitim-öğretim sürecini kapsayan bütüncül bir alandır. Yukarıda sayılan her unsur etkileşim halindedir ve herhangi birinin yokluğunda eğitim teknolojisinin kullanıldığı eğitim-öğretim süreci olumsuz etkilenebilecektir.

Eğitimde teknolojinin kullanılmasına yönelik olumlu katkıların olduğu söz konusu olmakla birlikte olumsuz etkilerin de meydana geldiği grlmektedir. Örneğin:

- Keleş, ksz ve Bahçekapılı (2013) ile Keleş ve Kefeli (2001) tarafından yapılan çalışmalarda tablet ve bilgisayar gibi teknolojik ürün kullanımının ğretmen ve ğrenci arasında iletişimi engellediği ve buna bağlı olarak sorunların ortaya çıktığı, teknolojik ürünlerdeki kullanıma yönelik kısıtlamaların (veri girişi yapılamaması, internet erişimi olmaması, vb.) eğitim ve öğretimde sorun oluşturduğu,
- Kavuk, Keser ve Teker (2011) tarafından yapılan çalışmada okul ve diğer ortamlarda internet teknolojilerinin kullanımının öğrencileri etik dışı davranışlara (virüs, uygunsuz içerik izlenimi, kişisel bilgilerin alınması, vb.) maruz bırakabildiği,
- Kamacı ve Durukan (2012) tarafından yapılan çalışmada öğrencilere eğitim amaçlı temin edilen tablet gibi teknolojik ürünlerin yönetiminin kontrol edilmemesi durumunda ğrenci gelişimine olumsuz etki yapabileceği, ayrıca tabletlerin eğitim-ğretim amaçları dışında kullanılabileceği,
- Tüzün ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmada eğitimde akıllı tahta teknolojilerinin kullanımının öğrencilerin dikkatini dağıtarak pasifleşmesine neden olduğu,
- Faghıhmıyardan (2016) tarafından yapılan çalışmada bireylerde uzun süreli tablet ve bilgisayar kullanımı sırasında göz kırpma hızlarının azalması ve buna bağlı olarak; gözyaşında azalma, göz kuruluğu gibi problemlere neden olduğu bulguları yer almaktadır.

Literatürde yer alan çalışmalar dikkate alındığında teknolojinin eğitimde kullanımına yönelik olumlu yanlar olduğu gibi çeşitli problemlere de neden olduğu grlmektedir. Teknolojinin eğitimde kullanılmasının olumlu ve olumsuz yanları dikkate alındığında öğrencilerde kendi kendine öğrenmeye ve ders çalışma öz yeterlilikleri üzerine etkisinin nasıl olduğu probleminin incelenmesi yerinde olacağı düşünülmektedir.

1.3. Eğitimde teknoloji kullanımının önemi

Eğitimde istendik hedeflere ulaşabilmek için öğrenme yaşantılarının zenginleştirilmesinde teknolojinin eğitimde kullanımı giderek artmakta ve kullanımına önem verilmektedir. Bu noktada eğitim teknolojilerinin etkin, planlı ve bilinçli kullanımı eğitim- öğretim daha kalıcı olmasında etkili olabilecektir. Diğer yandan eğitimde teknoloji kullanımının öğrencilerin öğrenme motivasyonları, özgüvenlerinin yükseltilmesi ve beceri gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir (Heafner, 2004). Bu çalışma öğrencilerin teknolojiyi kullanarak kendi kendine öğrenme sağlaması ve ders çalışma öz yeterlilik algılarını ortaya çıkarması bakımından öğrencilere sağlayacağı öğrenmenin pasif bir ögesi olmaktan çıkarılması, istendik davranışların kalıcı hale getirilmesi, somut yaşantılar sağlaması noktasında önemli görülmektedir.

1.4. Eğitimde teknoloji kullanımının yararları

Eğitim- öğretim sürecinde öğrenciler ders kazanımlarına ulaşmak ve beceriler edinmek için eğitimciler rehberliğinde dersler planlanmaktadır. Öğrenme yaşantılarının zenginliği derslerin keyifli ve öğrenmelerin daha kalıcı olmasını sağlayabilmektedir. Öğrenciler gerçek yaşam deneyimleri oluşturmak ve aktivite yapmak için eğitim teknolojilerinden yararlanabilmektedir. Örneğin, öğrenciler eğitimleri için zaman ve mekândan bağımsız uzaktan eğitim görmeleri onlara fırsat eşitliği ve kendi kendine öğrenme sorumluluğu üstlenmelerini sağlayabilir. Yahut yapılan derslerin video yöntemiyle kayıt altına alınması öğrencilerin o derslere istediği gün ve saatte ders çalışabilmesini sağlar. Dolayısıyla eğitim teknolojilerinin öğrenmeye ve öğretim sürecine birçok katkısı bulunmaktadır. Öğrenmelerin istendik olması ve verimli geçmesi için planlama önemli bir konu olarak görülmektedir. Plansız bir öğrenme-öğretme süreci eğitim teknolojisinin tüm olumlu katkılarını zamanın, emeğin ve kaynakların boşa harcanması olarak kendini gösterebilir (Kaya, 2017). İşman (2011) eğitim teknolojisi kullanmanın yararlarını şöyle sıralamaktadır:

- 1) Serbestlik: Zaman ve mekân bakımından eğitim-öğretim sürecinde öğrenciye ve öğretmene serbestlik sağlamasıdır. Başka bir ifadeyle öğretmenin öğretim sürecinde veya öğrencinin öğrenme sürecinde internet, bilgisayar ve benzer iletişim teknolojileri ile ders materyallerini kullanması olarak söylenebilir.

Böylelikle öğretmen öğretim sürecinde eğitim teknolojisi vasıtasıyla süreci planlayabilmektedir. Aynı zamanda öğrenciye ders çalışabilme ve öğrenme sürecinde eğitim imkanı sunabilmektedir. Eğitim teknolojilerinin sağladığı bu serbestlik öğretmene öğretim sürecinde kullanabileceği materyal ve tekniklerin kullanımı noktasında bilgi vermekte ve buna göre planlar yapmasına fırsat tanıyabilmektedir.

- 2) Birincil Kaynaktan Bilgi: Öğretim sürecinin düz anlatım, soru-cevap gibi yöntemlerle planlandığı geleneksel öğretim yaklaşımlarında eğitimciler bilgileri ikincil kaynaklara göre verebiliyordu. Ancak eğitim teknolojileri aracılığıyla öğretmen ve öğrenci bilgiyi birincil kaynaktan ulaşabilmektedir. Örneğin, internet ve telekonferanslar yoluyla öğrenciler istediği bilgi ve becerilere bizzat kendileri ulaşabilirler. Bunun yanı sıra öğrencilerin gereksinim duyacağı bilgilere ulaşmalarını sağlayarak araştırma yapma becerilerini artırmasını sağlayabilir.
- 3) Fırsat Eşitliği Sunması: Her bireye eğitimden yararlanma fırsatını sunduğu için eğitim teknolojilerinin kullanımı zengin öğrenme yaşantıları sunmasının yanı sıra bu öğrenme fırsatlarından herkesin yararlanmasını sağlayarak eğitimde fırsat eşitliğini artırmaktadır.
- 4) Çeşitlilik Sunma ve Kalite: Öğrencilerin kişisel, kitlesel ve ortak öğrenme süreçleri tekniklerini geliştirmelerinde katkı sağlamaktadır. Örneğin, öğretim sürecinde öğretmenin dersini daha ilgi çekici, merak uyandırıcı ve daha somut hale getirebilmek için elektronik ortamda sunum yapması öğrenme-öğretme sürecinin kalitesini artırma ve çeşitliliğini sağlamak bakımından eğitim teknolojileri önemli bir yarar sağlayabilmektedir.
- 5) Bireysel Öğretim: Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin hem kendilerini geliştirmeleri hem de kendi hızında ilerleyip öğrenme eksikliklerini kapatması bağlamında eğitim teknolojileri önemli bir yararı olmaktadır. Böylelikle öğrencinin bireysel çalışma hızını kendine göre ayarlaması ve eğitim fırsatlarından daha fazla yararlanması bakımından önemli bir fırsat elde etmektedir. Bu durum aynı zaman da öğrencilerin akademik başarılarını artırmalarına da olanak tanımaktadır.

- 6) Üretken Eğitim ve Hızlı Öğrenme: Öğrenme-öğretme süreçlerine getirdiği imkânlarla öğrenme-öğretme hız ve üretkenliğini sağlaması bakımından eğitim teknolojileri önemli bir görevi üstlenebilmektedir. Başka bir deyişle daha etkili ve verimli bir öğrenme-öğretme süreci eğitim teknolojileri vasıtasıyla yapılabilmektedir. Aynı zamanda bu süreç sonucunda öğrencilerin yeni fikir ve düşünceler öne sürebilmesi ve öğrenme etkinliklerine katılmasında yarar sağlayabilmektedir. Bu durum öğretmenler düzeyinde düşünüldüğünde öğretmenlerin öğretim sürecini farklı stratejilerle yapılandırmasına olanak tanıyabilecektir.
- 7) Yaratıcılık: Öğrenciye ve öğretmene çoklu ve alternatif öğrenme-öğretme olanakları sağladığı için yaratıcılığın geliştirilmesinde eğitim teknolojilerinin kullanımı yarar sağlamaktadır. Başka bir ifadeyle öğrenme-öğretme süreçlerinde zengin yaşantıların sağlanması ile yaratıcılık geliştirilmektedir.
- 8) Hayat Boyu Öğrenme: Öğrencilere kendi kendine öğrenme sorumluluğu verme, kendi istediği zaman ve yerde eğitim alması bakımından eğitim teknolojilerinin kullanımı hayat boyu öğrenmeyi sağlayabilmektedir. Bu noktada sağladığı bu olanaklar ile özellikle yaygın eğitimde ve yetişkin eğitiminde kullanılmaktadır.

1.5. Kendi kendine öğrenmede kullanılan eğitim materyalleri/ teknolojileri

21. yüzyılda her alanda olduğu gibi bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle beraber toplumsal, kültürel ve ekonomik yaşamdaki değişimler öğrenme ve öğretme süreçlerini de şekillendirmekte, alternatif öğrenme modelleri geliştirilmektedir. Teknolojinin hızla gelişmesi internet kullanımını artırmıştır. Böylelikle günümüzde sosyal medya ve web teknolojilerinin kullanımı gittikçe artmıştır. Teknolojik gelişmelerin hızlanmasında önemli bir görev üstlenen eğitim ise bu gelişmelerden etkilenerek eğitimde teknoloji kullanımı artmaya başlamıştır. Bu gelişmeler bilgi, video, resim vb. paylaşımına olanak sağlamak ve kullanıcılar arasında iletişim, etkileşim ve işbirliğini artırmaktadır. Sosyal ağ kavramı insanlığın tarihi kadar eski bir kavramdır. Sosyal ağ, kişilerin geçmişte ya da günümüzde ortak bir amaç ya da ilgi alanlarından ötürü etkileşim kurdukları kişileri içeren topluluktur (Staples, 2009). Sosyal ağlar kullanıcıların internet üzerinde birbirleriyle iletişim kurarak bilgi ve içerik paylaşımı yaptıkları alan olarak da

tanımlanabilir. Sosyal ağ sitelerini tanımlamak gerekirse bireylerin sınırları kurullarla belirlenmiş bir sistem içinde kamuya açık ya da yarı açık profil oluşturmaya, bağlantılı oldukları diğer kullanıcıların listesini görüntülemesine, görmesine ve bu bağlantılar arasında geçiş yapmasına izin veren web tabanlı servislerdir (Boyd & Ellison, 2008). Sosyal ağ siteleri farklı zamanlar farklı durumlarda sanal dünyada yer almıştır. Örneğin, ilk sosyal ağ sitesi 1997'de kurulan Sixdegrees'dir. Bu sosyal ağ sitesine üye olanlar kişisel profil oluşturma, arkadaş listeleme ve arkadaşlarının profillerinde de gezinme olanağı sağlamıştır (Boyd & Ellison, 2008). 2005'li yıllara gelindiğinde internet ve web teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte sosyal ağ sitelerinde de önemli bir değişim yaşanmış ve kullanımları artmıştır. Bu gelişmelerle beraber sosyal ağa sitelerine farklı yaş gruplarından birçok bireyin üyeliği artmış ve sosyal ağlarda kullanıcıların geçirdiği süre sosyal ağların ortaya çıkmalarından bugüne kadar geçen süre içinde büyük bir artış göstermiştir (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010).

2000'li yıllardan sonra sosyal ağ sitelerinin ortaya çıkması ve internet teknolojilerindeki değişimleri beraberinde getirmiştir. Bu noktada teknolojilerin eğitimde kullanılması durumu doğmaya başlamıştır. Bu durumdan itibaren eğitimde teknolojilerin kullanılması artmaya başlamış ve öğrenciler de bloglar, Wikiler, Facebook ve MySpace gibi sosyal ağ siteleri, sanal dünyalar, video ve fotoğraf paylaşım siteleri gibi Web 2.0 ve sosyal ağ teknolojilerini kullanımı artmıştır. Öğrencilerin internet kullanımı sosyal yönde gelişmelerinin yanı sıra onları akademik anlamda da yetiştirmeye başlamıştır (Munoz & Towner, 2009). Sayısı milyonları bulan öğrenci kitesini Facebook ve Myspace gibi sosyal ağ siteleri etkilemeye başlamıştır (Schroeder & Greenbowe 2009). Eğitimde teknolojinin kullanılması bağlamında sosyal ağlardan yararlanmak için yeni stratejiler geliştirilmeye başlanmıştır (TNMC, 2008). Sosyal ağlar ile eğitimin ilişkilendirilerek kullanılması ile geleneksel bilgiye erişim sanal ortama kaymaya başlamış, sosyal ağlar kullanıldığı için iş birlikli ortamlara taşınmış, sosyal ağların aktif bir şekilde kullanılmaya başlanmasıyla öğrenciler ve öğretmenler arasındaki iletişim daha etkili hale gelmeye başlamış ve öğretmenlerin öğrencilerini tanıması için yeni fırsatlar edinme yolu açılmıştır (Grant, 2008). Capogna (2010) ise internet ve sosyal ağların işlevlerini şöyle ifade etmiştir: Mesleki ve genel kültür bilgisi edinme, girişimcilik, sosyalleşme ve yazı ile sözel ifade becerisini geliştirmek. Bunların

yanı sıra sanal bir ortamda kişisel dijital kimlik oluşturmaya yardımcı olarak sosyal anlamda aidiyet duygusunu değiştirir.

Mesleki gelişimin temel aracı olan deneyim sosyal medya siteleri yoluyla mesleki bağlamda uygulanacak becerilere dönüştürülebilir ancak bu sadece kişisel gelişim projesi ile mümkün olabilir. Bu tür sosyal ağlar ile Twitter ve FriendFeed gibi sosyal medya araçları çeşitli konular için gruplar oluşturabilir. Kullanıcılar, bu sosyal ağları kullanmanın onları geliştirdiğini, bu tür ağlarda güvенеbilecekleri ve sorunlarını paylaşabilecekleri insanların olduğunu ifade etmektedirler. Facebook'u çeşitli akademik amaçlar için kullanan öğrenciler, Facebook'u sınıf arkadaşlarını tanımak, internette ders materyalleri bulmak ve dersin yapılacağı yer ve zaman, verilen ödevler gibi lojistik soruları cevaplamak için yardımcı olduğu için kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler ayrıca derslerin olmadığı zamanlarda arkadaşlarıyla çeşitli projeler gerçekleştirme ve ders notlarını paylaşmak için Facebook aracılığıyla iletişime geçtiklerini söylemişlerdir (Bosch, 2009). Sosyal ağlarla üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalara göre, sosyal ağlar iletişim becerilerini geliştirir, katılımı ve sosyal bağlılığı artırır, akran desteğini güçlendirir ve işbirliğine dayalı öğrenmenin gerçekleşmesini sağlar. Ayrıca sosyal ağ siteleri, kolay ve ucuz bir şekilde kullanılabilir. Öğrenciler eğitim süreçlerine kolaylıkla entegre edilebilmekte ve bu türdeki kullanımlar hızla yaygınlaşmaktadır. Böylece öğrenciler üniversiteden mezun olduklarında kendi öğrenme süreçlerine web üzerinden tekrar ulaşma ve çalışmalarını inceleme gibi olanaklara sahip olabilmekte ve kendi öğrenme geçmişlerine ulaşabilmektedir (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010). Sosyal ağlar dinamik yapısı, iletişime izin vermesi, paylaşıma ve işbirliği yapmaya imkân sağlaması nedeniyle bir eğitim aracı olarak kullanılabilir. E-Öğrenmenin eğitime sunacağı avantajlar (Yamamoto, Demiray ve Kesim, 2010), sosyal medyanın eğitimde bir araç olarak kullanılmasının getirebileceği avantajlarla benzerlik taşımaktadır. Bunlar:

1. Zamandan ve mekândan bağımsız olarak esnek bilgi paylaşımı sağlaması.
2. Bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde daha kısa sürede ve daha sistemli öğrenebilmenin sağlanması.
3. Öğrenmeyi bireyselleştirme ve kendi hızında öğrenmeyi sağlama.
4. Anında geri-bildirim sağlama.

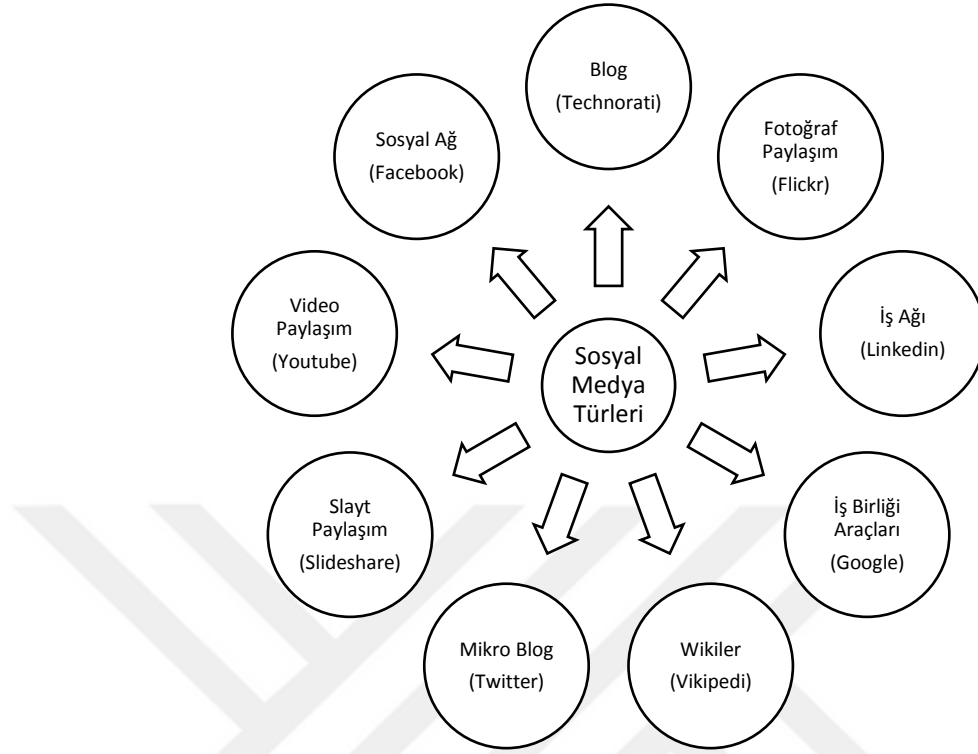
5. Öğrencinin ders içeriğini istediği yerden istediği kadar tekrar edebilmesine olanak sağlama.
6. Ders içeriğinin ve eş-zamanlı (senkron) sınıf (sanal sınıf) uygulamalarının arşivlenebilmesi.
7. İki yönlü iletişim sağlanabilmesi.
8. Geleneksel programlara göre öğrencilerin, araştırma, bilgi ve becerilerini artırmada daha gönüllü davranmalarını sağlaması.
9. Öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgiye ulaşma, değerlendirme, kullanma ve etkili olarak alıntı yapma becerilerinin gelişmesini sağlaması.
10. Öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasında etkili iletişim kurulmasına imkân sağlaması.

Sosyal ağ siteleri örgüt içerisindeki profesyonellerin meslektaşlarıyla iletişim halinde bulunmalarını sağlamanın yanı sıra diğer örgütlerdeki meslektaşlarıyla da yeni ilişkiler kurmalarına olanak sağlar (Ploderer, Howard & Thomas, 2010) Mason & Rennie, (2008) Myspace, Facebook gibi sosyal ağ sitelerinin açık ve uzaktan eğitimde kullanımına yönelik güçlü yönlerini ve olası sınırlılıklarını şu şekilde sıralamıştır: Sosyal ağ sitelerinin güçlü tarafları: Eğitici forumlar gibi asenkron (eş zamansız) araçlardır ve benzer eğitici avantajlara sahiptirler. Bunlar esnek erişime imkân sağlar ve gerçekleşen iletişimlerin kayıtlarını saklar. Sanal iletişimler gerçek yüz yüze iletişimlere sebep olur. Sosyal ağ sitelerinin olası sınırlılıkları: Genel olarak forum sitelerindeki sınırlılıklar sosyal ağ siteleri için de geçerlilik teşkil etmektedir. Churchill'in (2009) yaptığı araştırmaya göre günlükler (bloglar) oldukça etkili ve kullanışlı eğitim teknolojisidir. Öğrenme için başkalarının hazırladığı günlükleri okuma, yorumları alma ve bunlarla ilgili geri dönütleri okuma blog tabanlı aktivitelerdir. Öğrencilere düzenli öğrenme görevleri olarak günlüklerinde ürünlerini sunma ve günlükleri değerlendirmek için teşvik edilmelidir. Günlükler, öğrencilerin sınıf topluluğunun parçası olarak hissetmesini sağlamak, ihtiyaçlarını ve düşüncelerini ortaya koymaları için oldukça önemlidir. Eğitimde yapılandırmacı öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmek için olanak sunan Web 2.0 uygulamaları bireysel farklılıkların ön planda olduğu anlamın birlikte katılarak ve işbirliği içerisinde anlamlandırılması söz konusudur. Öğrenme amacıyla Web 2.0 araçlarını ve uygulamalarını kullanan öğretmen ve öğrenciler, öğrenmenin oluştuğuna dair bilgi elde edilebilir (Deans, 2009). Yuen & Yuen (2008) yılında

yaptıkları araştırmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, sosyal ağlarla derse ilişkin konuları tartıştıkları süreçte iletişimlerinin kolaylaştığını, işbirlikli öğrenmelere fırsat bulduklarını, kendilerini bir topluluğa ait hissettiklerini ve mesleki gelişimlerine katkıda bulduklarını ifade etmişlerdir. Web 2.0 teknolojisi ile 2006 yılından sonra ortaya çıkan sosyal ağ sitelerinin eğitimde kullanımını üzerine yapılan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Yapılan araştırmalara göre öğrencilerin büyük bir bölümü bu sosyal ağlarda zamanlarının oldukça önemli sayılabilecek kısımlarını harcamaktadırlar. Sosyal ağların avantajlı yönleri olduğu kadar zorlukları da bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, öğrenciler sosyal yaşamlarında akademik çalışmalar yapılmasını istemeyebilirler. Bazı çevrimiçi etkinlikler öğrencilerin ilgisini çekmeyebilir, böylece zaman kayıpları yaşanabilir. Öğrenciler öğrenme ve öğretme deneyimlerinin yenilikçi ve güncel olmasını beklerken, öğretmenler sosyal paylaşım ağını derse nasıl entegre edeceğini bilmemesi ve kullanışlı hale getirememesi gibi zorluklar yaşayabilir (Jones, Blackey, Fitzgibbon, & Chew, 2010). Öğretmenlerin sosyal paylaşım ağlarını derse nasıl entegre edeceklerini bilmemesi derslerin verimli geçmemesine neden olabilir. Bu nedenle sosyal ağların nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili ciddi hazırlıkların yapılması gerekir.

Şekil 1’de günümüzde yoğun olarak kullanılan bazı sosyal medya türleri ve bunlara ait örnekler verilmiştir.

Şekil 1: Başlıca Sosyal Medya Türleri ve Örnekleri

Şekil 1’de görüldüğü üzere Dünya’da ve Türkiye’de kullanılan başlıca sosyal medya türleri ve örnekleri gösterilmiştir. Teknolojik gelişmelerle beraber buradaki sosyal medya türlerine ait örnekler artabilir.

1.5.1. Sosyal medya ve sosyal ağlar

Sosyal medya türlerinin özellikleri ile kendi kendine öğrenmeye sağlayacağı katkılarının ortaya konulması bakımından başlıklar halinde bilgiler verilecektir.

1.5.1.1. Facebook

Sosyal bir iletişim ağı olan Facebook bilgi alışverişi olarak da kullanılan bir sosyal iletişim ağıdır. 2004’te Marc Zuckerberg tarafından kurulan Facebook önceleri kurum e-postalarıyla hizmet verirken daha sonra tüm e mail uzantılarıyla işlem yapabilir hale getirilmiştir (Facebook, 2019a). Dünya çapında 900 milyonu aşkın bir kullanıcısı olan Facebook, en fazla kullanıcı sayısı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile büyük bir sosyal iletişim ağıdır. Bu arada Türkiye’de en fazla kullanıcı sayısına sahip ve bilinen iletişim ağıdır. Bu sosyal ağın özelliklerine bakıldığında kullanıcılarına uygulamalar sunan bir hizmete sahip olması bakımından diğer sosyal iletişim ağlarından

ayrılmaktadır. Bizzat Facebook ve destekçileri tarafından geliştirilen uygulama yazılımları bu noktada önemli yararlılıklar sağlayabilmektedir. Bu uygulamalar aynı zamanda eğitim maksadıyla da kullanılabilir. Eğitimciler bu doğrultuda eğitim amaçlı yazılımlar geliştirebilir. Facebook uygulamaların yanı sıra kullanıcılarına sayfa açabilmeleri için fırsatlar sunmakta ve eğitime yönelik sanal sayfa sınıflarının oluşturulmasıyla öğrenci katılımları sağlayabilir. Oluşturulan sanal sınıflarda eğitim üzerine yapılabilecekler şunlardır: Facebook, 2012a).

- Öğrenciler uzaktan eğitim biçiminde öğretmenleri ile iletişim halinde olup soru sorma durumları oluşabilmektedir.
- Öğrencilerin arkadaşlarıyla iletişime girebilmelerini sağlar.
- Öğrencilerin kendilerini derslerde yetkinleştirmesi için öğretmenler ödev soru, video vs. gibi içerikler paylaşabilir.
- Öğrenciler de arkadaşlarıyla ders içerik bilgileri paylaşabilir.
- Öğretmenler öğrencilerin derslerine katkı sağlamasını içeren internet adreslerini paylaşmasını sağlar.
- Facebook sayfası ortamında bilgi ve belge paylaşımı eğitsel tartışma ortamının sağlanmasına yardımcı olabilir.
- Öğrenciler de eğitimle ilgili kendi gruplarını kurabilir ve buradan çeşitli paylaşımlarda bulunabilir.
- Facebook ile diğer sosyal medya uygulamaları (Youtube, Dailymotion, Flickr, Slideshare vb.) arasında bağlantılar kurularak video, resim, sunum, ödev vb. gibi materyaller paylaşılabilir.
- Facebook üzerinde çeşitli anketler paylaşılarak görüşleri ya da fikirlerin belirtilmesi sağlanabilir.

1.5.1.2. Twitter

2006 yılında kurulan sosyal ağ sitesi olan Twitter kısa bir sürede sosyal medyanın en popüler araçlarından biri haline gelmiştir. Bir sosyal ağ ve mikroblog sitesi

olan Twitter kullanıcılarına tivit (tweet) adı verilen 280 karakterlik metinler yazma imkânı vermektedir. Kullanıcıların yazdığı tivitler herkes tarafından görülebilir fakat kullanıcılar istemezlerse tivitlerini sadece arkadaşlarının görebileceği şekilde sınırlandırabilirler. Ayrıca kullanıcılar başka kullanıcıların tivitlerinin takipçisi olabilirler. Twitter kullanıcıları, Twitter'ın web sitesine uyumlu harici uygulamalar (akıllı telefonlar gibi) ile de giriş yapma imkânına sahiptirler (Twitter, 2019a; Twitter, 2019b). İnsanlar günlük uğraşları hakkında konuşmak, bilgi aramak ve paylaşmak amacıyla kullanabilirler.

Twitter 280 karakterlik metinler yazmaya imkân veren yapısı nedeniyle Facebook'a göre daha sınırlı olarak eğitimde kullanılabilir. Twitter'da dersle ilgili bir hesap açılarak Twitter kullanan öğrencilerin bu hesabı takip etmeleri sağlanır. Bu hesabı takip edenlerle aşağıda yer alan uygulamalar gerçekleştirilebilir (Twitter, 2019a):

- Dersle ilgili bir internet sitesinin paylaşılması.
- Dersin içeriği hakkında bilgi verme.
- Ders hakkında gerçekleşen herhangi bir değişikliği anında bildirme (duyuru amaçlı).
- Öğrencilere çeşitli önerilerde bulunma.
- Fikir tartışması gerçekleştirme.

1.5.1.3. Bloglar

Sosyal ağ sistemlerinden bir diğeri ise ağ günlükleri de denilen Blog siteleridir. Bloglar, düzenli olarak güncellenebilirler ve kronolojik olarak, son girilen maddeden ilk girilene doğru sıralanan bir internet sitesidir. Düzenli aralıklarla blog yazarı yazı, fotoğraf, haber vb. bilgileri siteye ekleyerek blog sitesini oluşturur (O'Reilly, 2007). Yaygın olarak blog siteleri Technorati, Blogger, Wordpress'tir. Blog türleri kişisel, temasal, topluluk ve kurumsal olarak 4 grupta incelenebilir. Kişisel bloglar internet üzerinde bireysel olarak oluşturulan, genellikle blog yazarının ismini veya takma adını alan ve yazarın bireysel günlüğü olmak dışında gündemi kendi kalemi ile yansıttığı ortamdır. Bu tür blogları deneyimi olmayan kişilerin bile kullanabileceği ve sayfalarını

düzenleyebileceği yapıdadır ve daha çok günlük olarak kullanılırlar. Bloglarda en fazla rastlanan türdür.

Bloglar eğitim amaçlı da kullanılabilir. Öğretmenin açacağı bir blog sayfası öğrenme merkezine dönüşebilir. Öğretmen bu blog sayfasında dersle ilgili yazılar, notlar, sorular, testler, videolar, resimler paylaşarak öğrencilerin yararlanmasını sağlayabilir. Öğrenciler paylaşımlara yorum yaparak tartışabilirler. Öğrenciler öğrendiklerinden notlar alabilir ve bu notları ders çalışırken kullanabilir.

1.5.1.4. Wikiler

Wikiler, öğrenenlerin işbirliği yaparak oluşturabildikleri, sayfalardan birbirlerine linkler ve kaynaklar verilebilen web sayfası yığınları olarak tanımlanmaktadır. Wikiler içerik yönetim sistemleri olarak bilinmesine rağmen, çevrimiçi bilginin işbirliği ile yayınlanması için farklı bir yoldur. Wiki sitelerinin en büyüğü olan Vikipedi, kullanıcıları tarafından ortaklaşa olarak birçok dilde hazırlanan özgür, bağımsız, ücretsiz, reklamsız, kâr amacı gütmeyen bir internet ansiklopedisi olarak yer almaktadır (Wikipedia, 2012a). Vikipedi’de olduğu gibi Wikilerde kullanıcılar sayfaları oluşturur, düzenler, siler veya başkalarının oluşturdukları sayfalarda düzenlemeler yapabilir. Bu özellikler işbirliği ile çalışmaya olanak sağlamaktadır. Ancak bu durum bilgilerin güvenilirliği ile ilgili bir sorun ortaya çıkmaktadır. Vikipedi’nin etkili kullanılması için kaynak gösterimlerine çok dikkat edilmesi gerekmektedir. Vikipedi faydalı birçok bilgiyi akademik standartlarda içerdiği gibi akademik standartlara uymayan pek çok sayfayı da barındırmaktadır. (Pereira & Soares, 2007).

Birçok öğretmen, işbirliği ve fikir alışverişi gerektiren eğitim projelerinde Wikileri kullanmaya başlamıştır (Escofet & Marimon, 2010).

1.5.1.5. Youtube

En yaygın video paylaşım siteleri YouTube ve Dailymotion’dır. YouTube, 15 Şubat 2005’te 3 eski PayPal çalışanı tarafından kurulan ve Ekim 2006’da Google tarafından satın alınan bir video barındırma, video paylaşma web sitesidir. "Tube" kelimesi “Cathode Ray Tube” televizyon tüpünden gelmiştir. “Broadcast Yourself” yani “Kendini Yayınla” sloganı ile yola çıkmıştır. Bu platformda yer alan kullanıcının geliştirdiği içerikler, kişisel amatör klipler, filmler, TV programları parçacıkları ve müzik videolarından

oluşmaktadır. Youtube'da 800 milyonu aşkın kullanıcı tarafından aylık ortalama 4 milyar saat video izlenmekte, günlük yaklaşık 65.000 adet yeni video klip eklenmekte ve 100 milyona yakın video klip izlenmektedir (Youtube, 2019a).

Youtube gibi video paylaşım siteleri üzerinde birçok eğitim kuruluşu, okul, bilim kuruluşu kendilerine sayfa açarak kendi videolarını eğitim amaçlı kullanmaya başlamıştır. Dil kursları da Youtube üzerinden verilebilmektedir. Youtube eş zamanlı ve canlı etkileşime de izin vermektedir. Youtube üzerinden paylaşılan eğitim videoları öğrenciler tarafından izlenebilir ve yorumlanabilir. Aynı zamanda diğer sosyal medya araçlarına da Youtube videoları yerleştirilebilmektedir (Youtube, 2019a).

Videolar etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlayabilir. Karmaşık bilgiler video sayesinde daha kolay öğrenilebilir. Videolar öğrencinin ilgisini çekmede kullanılabilir. Youtube incelendiğinde aşağıda yer alan faydaları sağlayabileceği görülmektedir (Youtube, 2019a):

- Öğrenmeyi zevkli hale getirerek öğrenci motivasyonunu artırabilir.
- Bir video kütüphanesi olarak kullanılabilmesi gibi, öğrenci ve öğretmenlerin dersle ilgili videolarını paylaştığı sanal bir sınıf olarak kullanılabilir.
- Başkalarının amatörce çekip paylaştığı eğitsel videolar öğrenciye not alma ve kendi hızında öğrenme imkânı sağlayabilir.
- Video paylaşımı sayesinde öğrenciler arasında işbirliğini artırabilir.

Günümüzde, birey ve insanların ihtiyaçları gözden geçirmesi ve sorgulaması, öğrenmenin eğitim kurumları ile sınırlı olmasını ortadan kaldırmıştır. Bu sorgulama ile insanların bilgiyi elde edebilen, elde ettiği bilgiyi benimseyerek kendisine uyumlu hale getirebilen, mevcut bilgilere yenisini ekleyebilen ve en önemlisi bilginin yayılmasını sağlayan bireylere ihtiyaç duyulduğu önemsenmektedir (Sarmasoğlu ve Görgülü, 2014). Diğer bir ifade ile günümüzde, değişimin bu derecede hızlı oluşu ve buna bireyler tarafından uyum sağlanması; kendi kendine öğrenme (KKÖ) özelliklerini taşıyan bireylerin toplumların gerekli ihtiyaçlarını karşılayabilecek kişiler olduğu düşünülmektedir (Acar, 2014).

Salas (2010) tarafından yapılan çalışmada KKÖ, bireylerin öğrencilik yaşamları dahil olmak üzere tüm zaman dilimlerinde gerekli olduğu ifade edilmiştir. Çalışmada ayrıca bireylerin, yaşamsal faaliyetleri süresince gerekli öğrenmeyi kendilerinin yönlendirebilmesi kendi kendine öğrenme olarak özetlenebilir.

Literatüre bakıldığında KKÖ'ye yönelik en eski çalışmalardan birisi Houle (1961) tarafından yapılan çalışma olduğu görülmektedir. Çalışmada KKÖ ile ilgili olarak bireylerin nasıl ve neden-ne için öğrenme arzularının olduğunu, bu arzularının neden devam ettiğini anlamaya çalışmıştır. Bu çalışmaya göre KKÖ anlayışına sahip öğrencilerin üç farklı gruba ayrıldığı ve bunların;

- Faaliyet odaklı öğrenenler: öğrenim aktivitesi için öğrenmeye devam eden
- Hedef odaklı öğrenenler: öğrenme için özel bir amacı olan,
- Öğrenmeye yönelik öğrenenler: kendi iyiliği için bilgi kazanmak isteyen, olarak adlandırıldığı görülmektedir (akt. Nasri, 2017).

KKÖ anlayışı bireylere olumlu katkılar sunabilmektedir. Bireyler bu anlayış ile yeni bilgiler ve deneyimler elde edebilmekte farklı tecrübeler kazanmaktadır. Haron ve Rashid (2016) tarafından yapılan çalışmada bireylerin bulunduğu ortamlarda KKÖ anlayışının uygulanması durumunda bireylerin ve uygulanan ortamların yaşam kalitelerini arttırdığı belirlenmiştir.

1.6. Bandura'nın sosyal bilişsel kuramı ve öz yeterlilik algısı

Sosyal bilişsel kuram insan davranışının anlaşılması, tahmin edilmesi ve değiştirilmesi için bir yapı sunan önemli bir kuramdır. Sosyal bilişsel kuram, belli davranışsal yapıların nasıl kazanıldığı ve sürdürüldüğünü açıklar ve müdahale stratejileri için temeller sağlar. İnsanın sosyal ortamlarda nasıl davrandığıyla ilgili birçok psikososyal kuram oluşturulmuştur. Bu kuramlar birbirinden bazı özellikleri bakımından ayrılmaktadır. Bunlar; insan eylemlerinin belirleyiciliği ve insan doğasına yönelik kavramlara yüklenen anlamlardır. Bu noktada Albert Bandura kendinden önceki kuramcılarının insan davranışlarını tek yönlü bir çerçevede ele almaları bakımından eleştirmiştir. Tek yönlü nedensellik olarak insan davranışlarının çevreden kaynaklandığı ölçüde şekillendiği kuramının aksine sosyal bilişsel kuramın temellerini atarak insan davranışlarının psikososyal durumunu karşılıklı nedensellik olarak üç ana çerçevede incelemiştir (Bandura, 1986). Zorluklar ve sıkıntılara maruz kalan insanlar, kendilerini

yetersiz gören diğer insanlara göre çabalarını daha çok gösterme eğilimindedirler (Albert, 2007: 40). Bandura'nın öne sürdüğü sosyal bilişsel kuram geri bildirim ve sözel ikna gücünün etkisinin kişinin yaratıcılık ve yeteneğiyle birleşmesi sonrası özellikle Bandura'nın (1983, 1991, 1994, 1997) sosyal bilişsel kuramını oluşturmasıyla beraber; sosyal bilişsel kuram bireysel unsurlar, davranışsal unsurlar ve çevrenin etkisi arasında devam eden bir ilişki sistemine bağlı olarak tanımlanmaktadır (Byrant, 2007). Sosyal bilişsel teorisi ile adından söz ettiren Albert Bandura, davranışlara tepki olarak ortaya çıkan bilişselcilerin ortamında teorisini kuramlaştırarak yer etmiştir. Bandura kuramında ilk dönemlerinde kuramını "Sosyal Davranışçılık" olarak ifade etmiş. Daha sonra ise "Sosyal Bilişsel Teori" adını verdiği Bandura'nın sistemi davranışçı ve bilişsel özellikleri bir arada barındırmaktadır. Bu teori kaynaklarını kısmen Skinner'in Edimsel Koşullanma teorisinden almıştır. Ancak bilişsel süreçlerin, sosyal bilişsel teoride güçlü bir rolü olması sebebiyle Bandura'nın görüşleri Skinner'dan ayrılmaktadır. Buna göre Bandura, davranışı değiştiren pekiştirme tarifesinin olmadığı, bireyin bu tarifenin ne olduğuna dair düşüncesidir. Bandura'nın bu yaklaşımı, davranışı oluşturan sosyal ortamları da kuramının içerisine aldığı için bilim dünyasında sosyal bilişsel teori olarak kendine yer edinmiştir (Schultz & Schultz, 2002). Sosyal Biliş Teorisinin bu bakımdan diğer teorilerden farklılığını iki başlık altında toplanabilir (Stadjkovic ve Luthans, 1998: 62) :

- Sosyal Biliş Teorisinin alanı, davranışçılık ve sosyal öğrenme teorilerinden daha geniştir.
- Öğrenme ve/veya davranışın değiştirilmesi gibi konuların dışına çıkan bilişsel yapıları içermektedir.

Sosyal Biliş Kurama göre bilinmesi gereken beş tane temel yetenek vardır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür: sembolleştirme yeteneği, önceden düşünme yeteneği, başkasından öğrenme yeteneği, kendini düzenleme yeteneği ve kendini yansıtma yetenekleridir. Bu beş temel yetenek davranışın başlatılması, düzenlenmesi ve sürdürülmesinde önemli görev üstlenmektedir. Sosyal ortamlarda insan davranışlarının bilinmesinde önemli bir açıklama imkanına sahip olan bu yetenekler şunlardır (Kesgin, 2006):

- Sembolleştirme Yeteneği: Bu yeteneğe göre insanların çevreye uyum sağlamasında sembolleştirme yetenekleri önemli bir gereksinimdir.

Sembollerin kullanılması insanların görsel deneyimlerini belli bir süreçten geçirip içsel olarak modellerler. Sembolleştirme sayesinde bireyler geçmiş tecrübelerine bir anlam ve biçim yüklerler (Bigley ve Steers, 2003). Buna örnek olarak bir kişi karar verme durumunda zorluk yaşadığında muhtemel çözümleri sembolik bir biçimde dener. Bu süreçten sonra ya yanlış kararsa eler ya da olduğu gibi kabul eder (Stadjkovic ve Luthans, 1998).

- Önceden Düşünme Yeteneği: Bandura, insanların kendi kendine düzenleme yeteneği olduğunu düşünmektedir. Bireyler olay ve durumlara karşı edilgen değil etken olduğunu ifade etmektedir (Kesgin, 2006).
- Başkasından Öğrenme Yeteneği: “Bu teoriye göre neredeyse öğrenmenin tüm biçimleri başkalarının davranışlarını ve davranışlarının sonuçlarını inceleyerek ortaya çıkabilir. Çalışanların gözlem yolu ile öğrenme yeteneği, adım adım riskli denemelerde bulunmadan ve hata yapmadan farklı davranışsal biçimleri başlatmak ve kontrol etme olanağını sağlayabilir. Başkalarının deneyimlerinden bilgi edinilmesi öğrenme ve performans içinde önemlidir. Davranışsal deneme ve hatalar, maliyetli sonuçlar doğurabileceğinden, çalışanlar sadece kendi hareketlerinin sonuçlarından öğrenselerdi etkin performans olanağı ciddi bir biçimde azalabilirdi. Hareket daha kompleks, olası hatalar daha maliyetli ve güvenilirlikle birlikte politik anlamda riskli olduğundan, yeterli modellerin deneyimlerine bakarak öğrenmeye çalışma daha fazla olmalıdır” (Porter, Bigley ve Steers, 2003).
- Kendini Düzenleme Yeteneği: Bireyin kendini düzenleme yeteneğidir. Sosyal Biliş Teorisi başta olmak üzere bilişselciliği savunanların ortak görüşüdür. Kendini düzenleme prensibine göre, kişiler başkalarının tercih ve taleplerine uymak için davranmamaktadırlar. Davranışların çoğunluğu kendi kendine belirlenmiş standartlar ve davranışların değerlendirilmesi reaksiyonu ile başlatılır ve düzenlenir. Kişisel standartlar oluşturulduktan sonra, davranış ve karşılaştığı standart arasındaki uyumsuzluk, sonraki davranışı da etkiler. Kişisel standart ve o anki performans arasında uyumsuzluk olmasa bile, kişiler kendilerine daha yüksek standartlar oluştururlar. Buna uygun olarak yeni standartlarını tatmin edecek şekilde gelecek davranışlarını ayarlarlar (Kesgin, 2006).

- Kendini Yansıtma Yeteneği: “Bu yetenek bireyin kendi kendine düşünme bilinci olarak tanımlanabilir. Kendi kendine düşünme bilinci kişilerin düşünmesini, deneyimlerini ve düşünme süreçlerini analiz etmelerine olanak sağlar” (Porter, Bigley ve Steers, 2003). Farklı kişisel deneyimleri düşünerek, öğretmen ve öğrenciler kendileri ve çevreleri hakkında özel düşünceler oluşturabilirler (Kesgin, 2006). Bu yetenekler öz-yeterlilik inançları olarak adlandırılır. Bu inançların insan performansının etkili bir şekilde yönetilmesi için çok sayıda önemli uygulamaları ve bir dereceye kadar tahmin etme gücü vardır (Stadjkovic ve Luthans, 1998). Bandura öz-yeterlilik inançlarını, üretici bir süreçte, bilgi ve yetenekle bütünleşen ve harekete aktarılan sembolik temsiller olarak görmektedir. Bu yetenekler arasında devamlı bir etkileşim vardır (Kesgin, 2006).

Öz-yeterlilik, sosyal bilişsel kuramın temel kavramı olup kişinin kendinin farkında olmasıdır. Bireyin yapması gereken performans ile kendi kapasitesini karşılaştırıp duruma göre harekete geçmesidir. Öz-yeterlilik, bireyin karşılaşmış olduğu güçlüklerde nasıl başarılı olabileceğine ilişkin kendisi hakkındaki inancı, kısaca kişinin kendini bilmesidir (Korkmaz, 2018). Diğer bir deyişle öz-yeterlilik, bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derecede başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı, inancıdır (Senemoğlu, 2018). Özyeterlilik, bireyin becerilerinin bir fonksiyonu değildir. Bireyin becerisini kullanarak yapabildiklerine ilişkin yargılarının bir ürünü, bir sonucudur.

Kişinin bir davranışı yapabileceğine dair kendine olan inancı ve yaptığı davranışın sonucunun başarılı olabilmesi ile ilgili beklentileri kişinin davranışı yapmasında etkilidir. Yapılacak davranışın sonucu önemli fakat kişinin bu davranışı yapabilirliliği hakkındaki kendine inanması daha da önemlidir. Kişinin öz-yeterlilik durumu iki şekilde ortaya çıkmaktadır (Korkmaz, 2018) :

- 1) Birey, göstereceği davranışın kendi kapasitesinin üzerinde olduğuna inanırsa o davranışı yapmak istemez.
- 2) Kişi göstereceği davranışı yapabileceğine inanırsa o davranışı yapma eğilimi artar. İçsel bir durum olan, bireyin yaşama mücadelesi içinde kendisi hakkında hissettiği yeterlilik ve başarı duygusu ile kendine saygı ve kendini

değerli bulma duygularının tümü olan öz-yeterliliğin gelişmesinde bireyin şu üç boyuttaki yaklaşımı belirleyici olmaktadır (Korkmaz, 2018) :

- Yeterlilik Beklentisi: Bireyin yapılacak işin kolay, zor, çok zor şeklinde algılaması ve başarıp başaramayacağına ilişkin değerlendirmesidir. (Önkestrim).
- Genelleme: Bireyin öğrendiği bir davranışı benzer durumlarda transfer edebilmesi ve uygun durumlarda kullanabilmesidir.
- Güçlendirme: Bazı deneyimler belli bir göreve has yetkinlik düşünceleri yaratmaktadır. Diğer deneyimler ise iş veya durumları potansiyel olarak kapsayan daha genelleştirilebilir öz-yeterlilik inançlarını etkileyebilmektedir.

Yeterlilik kavramı bir mesleğin başarılı bir biçimde yerine getirilebilmesi için öngörülen bilgi, beceri ve tutumlar olarak tanımlanmaktadır (Gündüz, 2003). Yeterlilik kavramı bir işi ya da görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken özellikler olarak ele alınmakta, bir meslekte başarılı olmak mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumlara bağlanmakta ve yeterlilik, mesleğin gerektiği gibi yerine getirilebilmesinin önkoşulu olarak anlaşılabilir (Cantekin, 2009).

İlk olarak Bandura'nın sosyal bilişsel kuramında ortaya atılan ve daha sonra çeşitli alanlarda yapılan araştırmalarda önemli bir değişken olarak kullanılan öz yeterlilik inancı, bireylerin olası durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin bireysel yargılarıyla ilgilidir (Bıkmaz, 2004). Öz-yeterlilik, Bandura tarafından geliştirilen ve kişilerin sahip oldukları becerileri etkin şekilde kullanabilmeleri için, önce, ilgili alanda özgüven duymaları gerektiğini savunan sosyal öğrenme kuramının (social learning theory) anahtar kavramlarından biridir. Bandura tarafından 1977'de ortaya atıldıktan sonra öz-yeterlilik alanında sayısız araştırma ve yayın yapıldığı görülmektedir. Eğitim, tıp, psikoloji, işletme, uluslar arası ilişkiler gibi çok farklı alanlarda yapılan araştırmalar öz-yeterlilik inancının davranışlar açısından belirleyici olduğunu göstermektedir (Kurbanoğlu, 2004). Bandura'ya göre öz-yeterlilik; davranışların oluşmasında etkili olan bir nitelik ve bireyin belirli bir performansı göstermesi için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı bir şekilde yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargılarıdır. İnsanların sahip oldukları öz-yeterlilik inançları, onların hissedeceklerini, düşüncelerinin, davranışlarını ve kendilerini nasıl motive edeceklerini belirler. Güçlü bir öz-yeterlilik hissi, insanların başarısını ve mutluluğunu

birçok şekilde geliştirmektedir (Kiremit, 2006). Bandura'ya göre Öz yeterlik inancı ise bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli eylemleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesine duyduğu inanç olarak ifade edilmektedir. Bandura'ya göre öz yeterlik inancı, yeteneklerimiz üzerindeki inanca dayanır ve belirli amaçlara yönelik olarak yapılacak davranışları organize etmek ve gerçekleştirmek için gereklidir (Schmitz & Schwarzer, 2000).

Öz güven kavramının ilk araştırmacılarından olan William James kendi, yazdığı kitabı olan “Psikolojinin Temelleri”nde kavramın tarihsel gelişimini gözler önüne sermiştir. Araştırmacı, insanların kendini tanımasını ve belli fikirlere sahip olması gerektiğini dile getirmiştir. Özellikle bu fikirlerin içselleştirilmesi kişinin kendini tanımasında önemli bir aşama olacağını altını çizmiştir (Say, 2005). William James daha sonra kişilik kavramı üzerinde yoğunlaşmaya başlamış ve bir süre kişiliğin temel taşları olan akıl, şuur, istek, işlev gibi konuları çalışmıştır. Kişiliğin temel taşlarının eğitimde önemli bir boyut olduğunu incelemeye başlamıştır. Eğitim ve psikoloji bilimlerinde araştırmalar yapmaya devam etmiştir. Bu noktada eğitime yön veren ve psikolog araştırmacılarından Freud, Watson, Skinner'in çalışmalarını incelemiştir. Böylelikle ünlü araştırmacıların çalışmalarını kişilik kavramı çerçevesinde ele alarak eğitim ve psikoloji bilimlerine kazandırmıştır (Say, 2005). 20. Yüzyılın ortalarında fikir babalığını Abraham Maslow'un yaptığı Hümanizmin önem ve değer kazanmasıyla bireye vurgu ön plana çıkmıştır. Özellikle insan ihtiyaçlarının önemi, motivasyon ve insani ilgi ve istekler her durumda yer almaya başlamıştır. İlerleyen yıllarda kişilik ve kişiliği oluşturan etmenler üzerinde durularak insana verilen önem artmıştır. Bu noktada yapılan araştırmalar öz güven kavramını şekillendirmiştir. Bireyin karakterine yönelik olumlu inançların okul çağındaki bireylerin akademik başarısını yükselttiği ve öğrenme kapasitelerini en üst seviyeye çıkardığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öz güven kişilik kuramında önemli bir yer edinirken bu konuda çalışmalar yapan eğitimciler şu ortak yargıyı savunmuşlardır: Birey öz güven sahibiyse kendisini her şeye yeter. Artık kendi kişiliğini bulma zamanı gelmiştir (Say, 2005).

1980 yıllarına gelindiğinde, psikologların ve psikoloji araştırmacılarının çalışmalarında ve ulaştıkları sonuçlarda özellikle insan yapısında kavramsal yöntem ve bilgi aktarımı konularında değişiklikler yapılmıştır. Kavramsal değişim teknolojinin ilerlemesinden ve gelişimin simgesi sayılan bilgisayarın icadından etkilenmiştir. Ortaya

konan teoriler ve araştırmalar zihinsel ve akli olayları vurgulamıştır. Bu vurgu, karakter üzerine görüşler ortaya koymaktan çok kodlama, kod çözme, bilgi aktarım stratejileri, hafıza yapısı Őema ilişkisi, problem ve çözümü gibi kavramsal yapıları ele almıştır. Yapılan araştırmalarla, öz-düşünme kavramı önemli bir boyut kazanmıştır ve bu kavram eēitim psikolojisinin önemli bir bölümü haline gelmiştir. Konuya dair pek çok fikir sunulmuştur. Bunların en önemlilerinden biri İnanç konusu olmuştur. Alt başlıklarda ise kiřiliēin yapı taşları ele alınmıştır. Kiřiliēin yapı taşları arasına ise öz düşünce, öz-odak, öz-devamlılık ve öz ile başlayan pek çok kavram eklenebilir. Kişilerin kendileri ile ilgili oluşturdukları, geliştirdikleri ve gerçekleştirdikleri inançları, tüm eēitim-ğretim hayatları boyunca ya da sosyal hayatları içerisinde kişiyi başarılı olma ya da başarılı olmama yönünde etkiler. Öğrencilerin, okul hayatlarında neyi niçin yaptıkları ya da yapmadıkları ya da yapamadıkları ve neden başarısız oldukları konularına ışık tutmuştur. Şu sorular konunun açılması ve irdelenmesi yönüyle önemlidir (Say, 2005).

- 1) ğrenciler niçin bazı aktivitelere katılmayı tercih ederken diēerlerini göz ardı ederler?
- 2) ğrenciler neden bazı akademik konularda başarılı olurken, diēerlerinde başarısız olurlar?
- 3) Neden ğrenciler bazı vazifeler karşısında heyecan ve endişe duyar, paniēe kapılır?
- 4) ğrencilerin hayatlarına dair öncül düşünceleri nelerdir?

Her bir soru irdelendiēinde ve her birine cevap alınabildiēinde, ğrenci kendisine uygun aktiviteyi ve vazifeyi seçebilecektir. Grldēi gibi, öz-inanç, özbenlik, öz-güven ve öz-yeterlilik kavramları gerek öğrenciyi tanımada, gerek ğretim stratejileri yeterliliēini irdelemede, sınıf yönetim yeterliliēini deēerlendirmede önemli bir yere sahiptir. Kişinin dış etkenler ve sonuçları karşısında onları nasıl yorumladığı önemlidir. Kişi ancak bu yorumlama ile kendine bir yöntem oluşturabilecektir. Genel itibarı ile göz ardı edilmiştir, kişi yeteneēinin öz-algısını hedeflere ulaşmada aracı yapmasıdır. Buradan ıkarılabileceēi gibi öz-algı kavramı hedeflere ulaşmada yardımcı unsurdur. Bununla birlikte, öz-algı, yapılan faaliyetlerde de kontrol mekanizması niteliēindedir.

z yeterlilik ve teknolojiye yönelik Akgün, Akgün ve Şimşek (2014) tarafından yapılan çalışmada bilgisayar teknolojilerinden yararlanan öğrencilerin öz yeterlilik

algılarının olumlu yönde etkilendiği, bilgisayar kullanımının kullanım yılının artması ile öz yeterlilik algısının da arttığı belirlenmiştir.

Öz yeterlilik öğrencilerde olduğu gibi öğretmenlerde de önem arz etmektedir. Eker (2014) tarafından yapılan çalışmada bu somut biçimde görülmektedir. Çalışmaya göre öz yeterlilik algısı düşük olan öğretmenlerin, öğrencilerdeki yaratıcılığın gelişmesinde yeterli olmadıkları, öz yeterlilik seviyesi yüksek olan öğretmenlerin ise sınıfta eğitim-öğretim amacı ile en uygun teknik, yöntem ve strateji kullanabildikleri görülmüştür. Çalışmada ayrıca öğretmenlerin öz yeterlilik algısının yüksek veya yeterli seviyede olmasının sınıf yönetimi, öğretim stratejileri seçim ve uygulaması, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama gibi birçok kavrama olumlu katkı yaptığı bulgularına ulaşılmıştır.

Öz yeterlilik kavramı ile ilgili olarak Aylar ve Aksin (2011) tarafından yapılan çalışmada problemlerin çözümü ve öz yeterlilik algısı arasında etkileşimin olduğu belirlenmiştir. Buna göre öz yeterlilik algısının artması ile problem çözmeye artmaktadır. Diğer bir ifade ile öğrencilerin özyeterlilik seviyelerinin gelişmesi ile birlikte problem çözüme kabiliyetlerinin de artarak geliştiği belirlenmiştir.

Öğrenciler de çeşitli deneyimler sonucunda öz yeterlilik algısında değişimler meydana gelebilmektedir. Örneğin Ural, Umay ve Argün (2008) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerde başarıma duygusundaki artışın öz-yeterliliği olumlu yönde etkilediği elde edilmiştir. Kotaman (2008) tarafından yapılan alan yazın taramasında birçok çalışma incelenmiştir. Buna göre çalışmada geçmişte yaşanan başarıların ve ilgili konuda-istenilen her hangi bir özelliğe başarıyı deneyimleme gibi etkenlerin öğrencilerin öz yeterlilik algılarını yükselteceği belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca öğretmen tarafından eğitim öğretim esnasında seçilecek öğrencilerin sürekli başarılı olanlar ile çabalayarak başarılı olan öğrencilerin derslere eşit şekilde katılımının sağlanması öğrencilerin öz yeterlilik algılarını arttırdığı ifade edilmektedir.

1.7. Ergenlik kavramı ve ergenlik döneminin gelişimi

Ergen kavramı “büyümek” veya “olgunlaşmak” anlamına gelen Latince “adolescere” kökünden gelmektedir. Diğer taraftan alan yazında gençlik yılları olarak tanımlanmaktadır. Tam bir tanım yapmak gerekirse bireyin yaşamı boyunca biyolojik ve sosyal gelişimin en hızlı yaşadığı dönem olarak bilinmektedir (Dolgin, 2014). Dünya

Sağlık Örgütü (DSÖ)'ne göre ergenlik yaş aralığı olarak 10-19 yaş arasını kabul etmektedir (WHO, 2003). Ergenlik dönemi insan yaşamında gelecek yaşantıları etkileyecek birçok davranış barındırmaktadır. Her birey için ergenlik dönemi gelecek hayatındaki psikolojik, biyolojik ve sosyal temellerin atıldığı bir dönemdir (Abalı, 2006). Bu dönem kendi içinde erken ergenlik, orta ergenlik ve geç ergenlik dönemleri olarak ayrılmaktadır (Şahin ve Özçelik, 2016). Ergenlik dönemi bağımsız bir kişiliğin, öz yeterlilik inancının, benlik saygısının ve toplumsal rollerin kazanıldığı kritik bir dönemdir (Abalı, 2006). Bu kazanımların oluşması sırasında erkek ve kızlarda fiziksel ve duygusal değişimler gözlenir. Her iki cinste de birincil ve ikincil cinsiyet özellikleri gelişir. Diğer taraftan her iki cinste de sosyal beceriler, ahlaki anlayış ve kimlik duygusunun kazılmasında gelişmeler yaşanır. Ergenlik döneminde sağlıklı benlik gelişimi aile, arkadaş, okul ve sosyal çevresine göre gelişmektedir. Bu gelişimi etkileyen en önemli unsurlar; çocuğun algıladığı aile sevgisi, ebeveynlerin kullandığı otorite türü, anne-baba desteği, ailenin çocuğa sunduğu ortam, aile içi çatışma ve kavga, anne babanın eğitim düzeyi ve mesleği, ana ve babanın sağ/ ölmüş olması, öz-üvey olması ve sosyo-ekonomik düzey olarak gösterilebilir (Erbil, Divan ve Önder, 2006 ; Saka, 2017).

1.7.1. Ergenlik ve aile ilişkileri

Ergenin yaşamında aile ve sosyal çevre önemlidir. Bu konuda aile, insan ilişkilerinin sergilendiği bir sahne olarak görülebilir Çocuk bu sahnede, insan ilişkilerini, bütün karmaşık yönleri ile gözlemler ve yaşar (Yörükoğlu, 2012). İnsana ait ilişkiler olan anlaşma, uzlaşma, bağlılık, işbirliği evde ailede kazanılır. Bunun olumsuz biçimleri de ailede kazanılabilir. Dolayısıyla aile ilişkilerinin güçlü ve sıkı olması ergenlerin olumlu davranışları kazanmasında önemlidir. Diğer taraftan ergenlerin arkadaşları ve öğretmenleriyle olan ilişkileri de önem arz etmektedir. Bu dönemde ergen düşüncelerini arkadaş grupları ile daha rahat ifade eder. Diğer yandan öğretmen ya da aile ile olan ilişkilerinde ise benimsedikleri düşünce ve tutumları göstermek ister (Bornstein ve Genevro, 2014).

Ebeveynler sözlerden çok davranışlarıyla çocuklarına rol model olabilirler. Kişiliklerinin oluşumuna katkıda sağlayabilirler. Anne ve babanın çocuğu korkutmadan ve işbirliğine dayalı iletişim ortamını sağlaması, çocukların kendi kendini kontrol

edebilmesini, olumlu düşünmesini, yaratıcı ve uyumlu bireyler olmalarını sağlar (MEB, 2009). Ergenlerin kişilik, karakter, mizaç ve benlik saygısı ergen ile aile arasındaki uyum düzeyine göre gelişen özelliklerdir. Bu nedenle ergenin ailede kabul görmesi, karşılıklı sevgi ve şefkate dayalı, güven veren bir aile ortamının olması ergenin benlik uyumunu artırırken, ailede gergin ve sürtüşmeli bir ortamın olması ve eşler arası kavga çocukların güvensiz ve tedirgin bir hale gelmesine neden olur (Avcı, 2006). Anne ve baba modeline bağlı olarak çocuklarda oluşan davranış ve tutumlarla ilgili çok sayıda bilimsel çalışma yapılmıştır (Demiriz ve Öğretir, 2007). Bu çalışmalara göre ebeveynlerin davranış ve tutumları otoriter, demokratik, aşırı hoş görülü, aşırı koruyucu ve müdahaleci şeklinde gruplandırılabilir. Bu davranış ve tutumların bebeklikten itibaren ergenlik sonuna kadar etkili olacağı göz önüne alındığında ergen- ebeveyn ilişkisi için de yol gösterici olabilir.

1.7.2. Ergen öz yeterliliği

Gelişimsel kritik dönemde ergen, çevresel etkenlerden en çok etkilenebileceği en hassas dönemindedir. Bu dönemde kişi var olan sorun ve sorumluluklarla bireysel olarak olumlu ya da olumsuz başetme mekanizmalarını geliştirir ve kullanır (Bandura, 1986, 1995) Davranışı oluşturma, devam ettirme ve bırakmada önemli bir etken öz yeterlilik inancıdır. Öz yeterlilik inancı kişinin sağlıklı yaşam aktivitelerinin gerçekleştirilmesi ve devam ettirmesi için önemlidir. Dolaylı ya da doğrudan yaşantılar sonucu kendi öz yeterlilik algısını oluşturan ve bilişsel süreçleri içeren öz yeterlik inancı kişinin davranışta bulunup bulunmayacağını belirleyen önemli bir öz algıdır (Bandura, 1995; Pintrich ve Schunk, 2020).

Kişinin fiziksel, sosyal, duygusal yönden yetişkinliğe hazırlandığı ergenlik döneminde çok fazla değişiklikler yer alır. Ergen kendini yeniden keşfeder, değişimlerle başa çıkmayı ve bu değişimleri kendisinin bir parçası olarak algılamayı öğrenir. Bunları başardıkça ergenin kendine olan inancı artar ve öz yeterlilik inancında gelişme gözlenir (Bandura, 1986, Azar, 2010). Akla gelen ilk psikolojik karışıklık dönemi olan ergenlik dönemi yetersiz sosyal destek ve çevre koşulları gibi zorluklar karşısında öz yeterlilik inancının değişmesine neden olan en önemli dönem olarak kabul edilebilir (Schwarzer, 2014; Bandura, 1995). Ergenlerin kendini ifade edebilen, kendi kendine yeterli ve

gelişmeye açık olabilmesi için sağlıklarını geliştirme konusunda daha fazla sorumluluk almaları doğru davranış ve deneyim kazanmaları için öz yeterlilik inançlarının yüksek olması gerekir (Öztürk ve Bıkmaz, 2007) Ergenlerin sağlıklarıyla ilgili karar verme becerisi ve öz yeterliliklerini geliştirmeye yönelik bilgi ve becerilerinin kazandırılması açısından okul sağlığı hemşireliği uygulamalarının desteklenmesi gerektiğini vurgular (Potts ve Mandleco (2002)'den akt. Yürük Bal, 2015).

1.8. Tezin amacı

Bu çalışmanın temel amacı 5-6-7 ve 8.sınıf öğrencilerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma özyeterlilik algılarının çeşitli değişkenler açısından inceleyerek, aralarındaki ilişkiyi belirlemektir.

Bu temel amaç doğrultusunda cevaplandırılmaya çalışılan sorular şunlardır;

1. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu cinsiyete göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, sınıf düzeyine göre (5., 6., 7. ve 8. sınıf istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, anne eğitim durumu istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, baba eğitim durumu istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, kardeş sayısına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, doğum sırasına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, anne çalışma durumuna göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, baba çalışma durumuna göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
9. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, evde internet bağlantısının bulunup bulunmamasına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

10. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme durumu, bilgisayar kullanma düzeyine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
11. Ders çalışma öz yeterlik algısı, cinsiyete göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
12. Ders çalışma öz yeterlik algısı, sınıf düzeyine göre (5., 6., 7. ve 8. sınıf) istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
13. Ders çalışma öz yeterlik algısı, anne eğitim durumu istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
14. Ders çalışma öz yeterlik algısı, baba eğitim durumu istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
15. Ders çalışma öz yeterlik algısı, kardeş sayısına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
16. Ders çalışma öz yeterlik algısı, doğum sırasına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
17. Ders çalışma öz yeterlik algısı, anne çalışma durumuna istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
18. Ders çalışma öz yeterlik algısı, baba çalışma durumuna göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
19. Ders çalışma öz yeterlik algısı. evde internet bağlantısının bulunup bulunmamasına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
20. Ders çalışma öz yeterlik algısı, bilgisayar kullanma düzeyine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
21. Teknolojik araçları günlük kullanım süresi ile akademik başarı düzeyi arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
22. Teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlik algısı arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.9. Tezin önemi

Eğitim kurumları öğretmenler aracılığı ile farklı ders içeriklerini çeşitli eğitim öğretim anlayışları ile öğrencilere sunmaktadır. Öğretmenler tarafından sunulan içerikler teknolojinin gelişmesi ile daha farklı materyaller ile eğitim öğretimde yer almaktadır. Teknolojinin gelişmesi eğitim hayatında bilgisayar, tablet, akıllı tahta,

uzaktan eğitim gibi birçok yeniliğin kullanılmasına olanak tanımıştır. Tablet ile öğrenciler sınıf ortamında derslerde yer alırken uzaktan eğitim gibi teknolojiler ile eğitim kurumu dışında eğitime devam edebilmekte ve kendi kendine öğrenme sürecini sürdürmektedir.

Öğrenciler eğitim öğretim yaşamında karşılaştıkları bilgiler sonrasında yazılı veya sözlü olmak üzere çeşitli sınavlara tabi tutulmaktadır. Bu sınavlardaki başarılar ise derslere çalışmalar sonucunda değişebilmektedir. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin başarıları ile sınavlarda elde ettikleri sonuçlara etki eden bir kavramında öz yeterlilik olduğunu belirlemiştir. Birçok çalışma öz yeterlilik ve başarı arasında incelemede bulunmuştur. Ancak kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik algılarının eğitimde teknolojinin kullanımı ile nasıl değiştiğine yönelik etkileşiminde önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimde teknolojinin gelişiminin; öğrencilerde kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik algılarının bir biri ile nasıl etkilendiğinin belirlenmesi adına ulusal anlamda yüksek lisans veya doktora aşamasında irdelenmediği görülmüştür (Yök, 2019). Bu nedenle yapılan çalışma; teknolojinin, özellikle çocukların ders çalışma öz-yeterliliklerini ne yönde etkilediğini ve çocukların teknolojiyi hangi amaçla ve hangi sıklıkla kullandıklarını ortaya koyması açısından önem arz etmektedir. Aynı zamanda yapılan bu çalışma ortaya koyduğu bulgular doğrultusunda literatüre katkı da sağlayacaktır. Dolayısı ile yerli alan yazında bu konunun irdelenmesi sonraki çalışmalara ve araştırmacılara referans özelliği taşıması nedeni ile önem arz etmektedir.

Ayrıca, eğitimde teknolojinin kullanımı, kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik algısı arasındaki etkileşimin incelenmesi bakımından, bu araştırma önemli bir yere sahiptir.

1.10. Sınırlılıklar

Öğrencilerde teknolojinin KKÖ ve ders çalışma öz yeterliliğine etkisinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma;

1. İstanbul ili Pendik ve Seyrantepe ilçesinde bulunan bir özel okul ve bir devlet olmak üzere toplam 2 ortaokulda eğitim-öğretime devam eden ortaokul öğrencileri (5, 6, 7 ve 8. sınıf),

2. 2018-2019 Eğitim-öğretim yılının mayıs ayında ilgili okullarda okuyan ortaokul öğrencileri,
3. Bulgular araştırmaya katılan öğrenci sayısı,
4. Araştırmanın değişkenleri kullanılan ölçme araçları ile sınırlıdır.

Örnekleme Türkiye'deki diğer iller de dahil edilerek bölgeler bazında karşılaştırma yapılmak istenmiştir. Ancak ulaşım sürecindeki zorluklar sebebiyle bölgeler bazında karşılaştırma yapılabilecek sayıda örnekleme ulaşılamamıştır.

1.11. Varsayımlar

Ortaokul öğrencilerinde teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz-yeterlik algısının incelendiği araştırma aşağıdaki varsayımlara dayanmaktadır.

- Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının ölçülmek istenilen özellikleri doğru olarak ölçtüğü varsayılmıştır.
- Katılımcılara uygulanan ölçeklere, katılımcıların objektif yanıtlar verdiği varsayılmıştır.
- Katılımcıların, kişisel bilgi formunu gerçeği yansıtacak şekilde yanıtladığı varsayılmıştır.
- Araştırmada örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
- Veri toplama araçlarının, araştırmanın hipotezini ölçmede yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.12. Tanımlar

1.12.1. Öz yeterlilik algısı: bireyin olması muhtemel durumlarla baş etmek amacıyla gerekli davranışları düzenleme ve onları sergileme becerilerine sahip olma inancı olarak adlandırılmaktadır (akt. Kaya, 2011).

1.12.2. Kendi kendine öğrenme: bireylerin, yaşamsal faaliyetleri süresince gerekli öğrenmeyi kendilerinin yönlendirebilmesi olarak tanımlandığı görülmektedir (Salas, 2010). Diğer bir ifade ile KKÖ (self-directed learning), genellikle belirli sınırlar dahilinde; yöntem, içerik, değerlendirme alt başlıkları ve zaman yönetiminde tercih yapabilme özgürlüğü olarak tanımlanmaktadır (Acar, 2014).

Literatürde KKÖ ile aynı anlama gelen ve ancak adlandırmalara sahip bazı terimler ise;

- Öz düzenlenmiş öğrenme (self-planned learning),
 - Kendi kendine öğretmen (self-teaching),
 - Kendi kendine başlatılan öğrenme (selfinitiated learning)
 - Bağımsız yetişkin öğrenmesi (independent adult learning),
- olarak ifade edilmektedir (Owen, 2002'den akt. Salas, 2010).

BÖLÜM 2.YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın evreni ve örneklemini, veri toplamada kullanılan ölçme araçları, toplanan verilerin analizleri ve değerlendirilmelerine ait bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma evreni ve örneklemini

Araştırma evreninin ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise, İstanbul ili Sarıyer ilçesinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 5, 6, 7 ve 8.sınıf öğrencilerinden seçilen 224 öğrenci ve Pendik ilçesinde bulunan bir özel okuldaki 5, 6, 7 ve 8.sınıfta öğrenim gören ortaokul öğrencilerinden seçilen 151 öğrenci ile toplam 375 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 2. 1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

		N	%
Cinsiyet	Kız	177	47
	Erkek	198	53
	Toplam	375	100
Sınıf	5.sınıf	38	10
	6.sınıf	70	19
	7.sınıf	122	33
	8.sınıf	145	39
	Toplam	375	100
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul	62	17
	Ortaokul	75	20
	Lise	142	38
	Üniversite	96	26
	Toplam	375	100
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul	35	9
	Ortaokul	52	14
	Lise	126	34
	Üniversite	162	43
	Toplam	375	100
Kardeş Sayısı	Tek çocuk	40	11
	1 kardeşim var	164	44
	İki kardeşim var	103	27
	3 ve daha fazla kardeşim var	68	18

	Toplam	375	100
Doğum sırası	Tek çocuk	42	11
	İlk çocuk	121	32
	Ortanca çocuk	73	19
	Son çocuk	139	37
	Toplam	375	100
Anne Çalışma Durumu	Evet	117	31
	Hayır	258	69
	Toplam	375	100
Baba Çalışma Durumu	Evet	353	94
	Hayır	22	6
	Toplam	375	100

Tablo 2.1.'de, örnekleme oluşturan öğrencilerin %47'si kız ve %53'ü erkektir. Yine örnekleme oluşturan öğrencilerin %10'u 5. Sınıf, %19'u 6. Sınıf, %33'ü 7.sınıf ve %39'u 8. sınıftır.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin %17'sinin annesinin ilköğretim mezunu, %20'sinin ortaokul, %38'inin lise, %26'sinin üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Yine örnekleme oluşturan öğrencilerin %9'sinin babasının ilköğretim mezunu, %14'sinin ortaokul, %34'inin lise, %43'sinin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin %11'inin tek çocuk, %44'ünün bir kardeşi olduğu, %27'sinin iki kardeşi olduğu ve %18'inin üç ve daha fazla kardeşi olduğu görülmektedir. Yine örnekleme oluşturan öğrencilerin %11'inin tek çocuk, %32'sinin ilk çocuk, %19'unun ortanca çocuk ve %37'sinin son çocuk olduğu görülmektedir.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin %31'inin annesi çalışıyor ve %69'unun annesinin çalışmıyor olduğu görülmektedir. Yine örnekleme oluşturan öğrencilerin %94'ünün babası çalışıyor ve %6'sinin babası çalışmıyor olduğu görülmektedir.

2. 2. Veri toplama araçları

Araştırma için, seçilen okullarda okuyan tüm öğrencilere “Kişisel Bilgi Formu”, “Ders Çalışma Öz yeterlik Algısı Ölçeği” ve “Çocuklar İçin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Ölçeği” veri toplamak için kullanılmıştır.

2.2.1. Kişisel bilgi formu

Kişisel bilgi formunda öğrencinin cinsiyeti, sınıfı, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, doğum sırası, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, evde sahip olduğu teknolojik aletleri, evde internet bağlantısı olma durumu, bilgisayar kullanma düzeyi, öğretmen araştırma konusu verdiği başvurduğu kaynaklar, teknolojik aletleri kullanma amacı ve teknolojik aletlerde geçirilen ortalama süreyi öğrenmeye yönelik sorular yer almaktadır.

2.2.2 Ders çalışma özyeterlik algısı ölçeği

17 sorudan oluşan ders çalışma öz yeterlilik ölçeği beşli likert tipinde hazırlanmış bir ölçektir. Geçerlilik ve güvenirlik araştırması Güvenç (2010) tarafından yapılan ölçek, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Çanakkale ili merkez ilçelerindeki 579 öğrenciye uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubundaki katılımcılar kız ve erkek olmak üzere birbirine yakın sayıdadır. Ölçek maddeleri oluşturulurken öz yeterliliğinin kuramsal çerçevesini çizen Bandura'nın araştırmaları baz alınmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizine giren ölçek madde ayırt ediciliği ve iç tutarlılığını ölçmek için CronbachAlpha güvenirliği hesaplanmıştır. Hesaplamalar sonucunda 17 maddenin toplam varyansı 47.96'ı çıkmıştır. Açımlayıcı faktör analizine bakıldığında ölçeğin bağımsızlık ve sebat olarak adı verilen iki alt boyutu olduğu görülmüştür. Doğrulayıcı faktör analizinde de bağımsızlık ve sebat ölçek modelleri belirlenmiştir ($\chi^2=198.49$; $df=118$, $p=0.00$; $\chi^2/df=1.68$; $RMSEA=0,034$; $CFI=.98$; $GFI=.96$). Test madde korelasyonları .50 ile .65 arasında değişmekte ve Cronbach Alpha katsayısı .91 olarak belirlenmiştir. Sebat alt boyutunun Cronbach's Alpha katsayısı 0,81 ve Bağımsızlık alt boyutunun Cronbach's Alpha katsayısı 0,87'dir. Sebat ve bağımsızlık olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Bağımsızlık alt ölçeği, "Kendi çalışmamı planlayabilirim", "Dikkatimi toplamak için kendi kendimi yönlendirebilirim." örneklerinde olduğu gibi öğrenme süreciyle ilgili planlama, güdülenme ve öğrenme stratejilerini seçme gibi yeterlilik algılarını içermektedir. Sebat alt ölçeği ise "Konu uzun olsa da sonuna kadar dikkatle okuyabilirim.", "Yorulsam da kendimi ödevimi bitirmek için zorlayabilirim." örneklerinde olduğu gibi çalışma sürecini sürdürmeyle ilgili maddeleri içermektedir.

2.2. 3. Çocuklar için teknolojiyle kendi kendine öğrenme ölçeği

Bu ölçek, Teo, Tan, Lee, Chai ve Koh (2010) tarafından genç öğrenciler için teknolojiyle kendi kendine öğrenmeyi tespit etmek için geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Demir ve Yurdugül tarafından 2013 yılında yapılmıştır. Çocukların teknolojiyle kendi kendine öğrenmesini ölçen bu ölçek 6 sorudan oluşmaktadır. Ölçek 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde beşli likert tipli bir ölçektir. Ölçek tek alt boyuttan oluşmaktadır. Demir ve Yurdugül'ün çalışma grubu Bursa ve Ankara'da bulunan dört okuldan ve 1051 ilköğretim ve ortaokul öğrencilerinden toplanmıştır. Ölçeğin faktörel geçerliliğini kanıtlamak amacıyla açıklayıcı faktör analizi (EFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Yapı geçerliliğini kanıtlamak için ayırıcı ve yakınsak geçerlik yöntemleri de kullanılmıştır. Ölçeğin dilsel denkliliği ve içerik geçerliliği için, her biri için dört uzmana danışılmış ve geri bildirimlere göre gerekli değişiklikler yapılmıştır. AFA'da ölçek toplamda varyansının %59.316'sını açıklamıştır. KMO katsayısı ve Bartlett'in küresellik değeri testi sırasıyla .794 ve .000 ($\chi^2 = 1098, 350$) olarak bulunmuştur. DFA'da uyum iyiliği endekslerinin değerleri ilerlemek için yeterli olduğu görülmüştür. Ölçeğin Türkçe formunun son madde faktör yapısı orijinal ölçeğin aynısı olarak bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0.729 olarak hesaplanmıştır.

2.3. İşlem

Sarıyer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmış olup, okulların yöneticileriyle görüşülmüş, çalışma grubundaki sınıflara gidilerek araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Uygulama yapılacak sınıfta bulunan öğrenciler bilgilendirilmiş ve ölçekleri ve kişisel bilgi formunu içeren soru formu araştırmacı tarafından dağıtılmıştır. Öğrencilere verdikleri yanıtların gizli tutulacağı, okul ya da aileden herhangi bir kişiyle paylaşılmayacağı bilgisi verilmiştir. Aynı zamanda kendilerinin de arkadaşlarının yanıtlarına bakmamaları gerektiği, toplanan bilgilerin kişilere özel olduğu söylenmiştir. Anlaşılmayan noktalar örnek vererek tekrar açıklanmıştır.

2.4. Verilerin çözümlenmesi

Bu araştırmada anket metodu ile toplanan veriler SPSS 25.0 paket programı tarafından analiz edilmiştir. Öğrencilere uygulanan anket formundaki sorulara verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular frekans ve yüzde değerleridir. Araştırmada, anket yöntemi sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan bir diğer test tekniği olarak güvenilirlik analizi ve normallik sınaması gerçekteşirilmiiştir. Normallik sınamasına ilişkin bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. 2. Normallik Sınaması

	N	Min.	Max.	Ort.	SS	Çarpıklık		Basıklık	
						Statistic	Error	Statistic	Error
Bağımsızlık	375	10,00	50,00	38,73	7,60	-,803	,126	,512	,251
Sebat	375	7,00	35,00	24,76	6,10	-,626	,126	-,051	,251
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	375	17,00	85,00	63,49	12,69	-,720	,126	,396	,251
Çocuklar İçin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme	375	1,00	5,00	3,61	,77	-,630	,126	,488	,251

Tablo 2.2.’de normallik sınaması sonucunda, değişkenlerin çarpıklık ve basıklık katsayıları -1,96 ve +1,96 arasında değer aldığı, bundan dolayı normal dağılımın söz konusu olduğu görülmüştür. Bu nedenle demografik değişkenlere göre karşılaştırma Bağımsız Grup T testi ve ANOVA ile gerçekteşirilmiiştir. ANOVA sonrasında anlamlılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden yararlanılmıştır. Korelasyon analizinde Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. $\alpha=0,05$ olarak alınmıştır.

BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde bulgulara ve bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Güvenilirlik analizi sonuçları

Araştırmanın gerçekleştirilmesi amacı ile kullanılan anket formundaki ölçek ifadelerinin güvenilirliklerinin test edilmesinde Cronbach's Alpha tekniğine başvurulmuştur. Bilindiği üzere, güvenilirlik herhangi bir ölçüme ait elde edilen genel puanların ve ölçeğe ait alt boyutların toplam puanların doğru, sağlam ve güçlülük düzeyini belirlemeye yönelik tahmini değerdir (Şencan 2015). Test sonucunda elde edilen alfa değeri (α) testin homojenliğinin göstergesi olarak kabul edilir ve ölçek ifadeleri aşağıdaki gibi aralıklandırılır:

Cronbach's Alpha katsayısı için güvenilirlik düzeyleri;

$\alpha < 0.50$	<i>Ölçek güvenilir değildir</i>
$0.50 < \alpha < 0.60$	<i>Ölçek düşük düzeyde güvenilirdir</i>
$0.60 < \alpha < 0.70$	<i>Ölçek kabul edilebilir düzeyde güvenilirdir</i>
$0.70 < \alpha < 0.90$	<i>Ölçek iyi düzeyde güvenilirdir</i>
$\alpha > 0.90$	<i>Ölçek çok iyi düzeyde güvenilirdir</i>

Tablo 3. 1. Ölçeklere Ait Güvenilirlik Analizi

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	0,907	17
Çocuklar İçin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme	0,715	6

Tablo 3.1.'de, güvenilirlik analizi sonucunda Ders Çalışma Özyeterlik Algısı Cronbach's Alpha değeri 0,907 ve çok iyi düzeyde güvenilir olduğu ve Çocuklar İçin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Cronbach's Alpha 0,715 ve iyi düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. 2. Katılımcıların Teknolojiyi Kullanma Özelliklerine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

		N	%
Evde sahip olunan teknolojik aletler	Bilgisayar	281	29
	Tablet	223	23
	Cep telefonu	315	33
	Oyun Konsolu	94	10
	Diğer	56	6
	Toplam	969	100
Evde internet bağlantısı olma durumu	Var	347	93
	Yok	28	7
	Toplam	375	100
Bilgisayar kullanma düzeyi	Acemi	54	14
	Orta	226	60
	İleri	95	25
	Toplam	375	100
Öğretmen araştırma konusu verdiğiinde başvurulan kaynaklar	Kitap	126	16
	Dergi	31	4
	Ansiklopedi	18	2
	Bilgisayar	235	30
	Tablet	74	9
	Cep Telefonu	267	34
	Diğer	31	4
Toplam	782	100	
Teknolojik aletleri kullanma amacı	Araştırma yapmak	281	23
	Oyun oynamak	274	22
	Sosyal medya hesaplarına girmek	229	19
	İletişim kurmak	272	22
	Alışveriş yapmak	110	9

	Diğer	56	5
	Toplam	1222	100
Teknolojik aletlerde geçirilen ortalama süre	Hiç	7	2
	0-1 saat	106	28
	2-3 saat	200	53
	4 ve daha fazla	62	17
	Toplam	375	100

Tablo 3.2.'de, örnekleme oluşturan öğrencilerin %29'u evde bilgisayara, %23'ü tablet, %33'ü cep telefonu, %10'u oyun konsolu ve %6'sı diğer teknolojik aletlere sahiptir.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin %93'ünün evinde internet var ve %7'sinin evinde internet yoktur.

Bilgisayar kullanma düzeyi açısından, %14'ü acemi, %60'ı orta ve %25'i ileri düzeyde olduğunu belirtmiştir.

Öğretmen araştırma konusu verdiğinde başvuru kaynakları açısından, %16'sı kitap, %4'ü dergi, %2'si ansiklopedi, %30'u bilgisayar, %9'u tablet, %34'ü cep telefonu ve %4'ü diğer kaynakları kullandığını belirtmiştir.

Teknolojik aletleri kullanma amacı açısından, %23'ü araştırma yapmak, %22'si oyun oynamak, %19'u sosyal medya hesaplarına girmek, %22'si iletişim kurmak, %9'u alışveriş yapmak ve %5'i diğer nedenlerden dolayı kullandığını belirtmiştir.

Teknolojik aletlerde geçirilen ortalama süre açısından, %2'si hiç kullanmadığını, %28'i 0-1 saat arası süre geçirdiğini, %53'ü 2-3 saat arası süre geçirdiğini ve %17'si 4 saat ve daha fazla süre geçirdiğini belirtmiştir.

3. 2. T testi ve anova sonuçları

Tablo 3. 3. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Cinsiyet Durumu Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Bağımsızlık	Kız	177	39,45	7,67	1,742	,082
	Erkek	198	38,08	7,50		
Sebat	Kız	177	25,67	5,73	2,762	,006
	Erkek	198	23,94	6,32		
Ders Çalışma	Kız	177	65,12	12,40	2,372	,018
	Erkek	198	62,03	12,79		
Öz yeterlik Algısı	Kız	177	3,63	,71	,314	,754
	Erkek	198	3,60	,83		

Tablo 3.3.'te, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Cinsiyet Durumu” sonucunda,

Kız ve erkek öğrencilerin bağımsızlık ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algılarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Kız ve erkek öğrencilerin sebat ve ders çalışma özyeterlilik algılarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Kız öğrencilerin sebat ve ders çalışma öz yeterlilik algısının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. 4. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Sınıf Düzeyi Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p	Grup Farkları
Bağımsızlık	5.sınıf	38	39,55	8,51	3,036	,029	7. sınıf> 8. sınıf
	6.sınıf	70	39,17	6,19			
	7.sınıf	122	39,93	6,92			
	8.sınıf	145	37,28	8,32			
	Toplam	375	38,73	7,60			
Sebat	5.sınıf	38	26,18	6,34	2,691	,046	5. sınıf> 8. sınıf 7. sınıf>8. sınıf
	6.sınıf	70	25,30	5,68			
	7.sınıf	122	25,28	5,70			
	8.sınıf	145	23,69	6,44			
	Toplam	375	24,76	6,10			
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	5.sınıf	38	65,74	13,90	3,241	,022	7. sınıf> 8. sınıf
	6.sınıf	70	64,47	10,46			
	7.sınıf	122	65,20	11,46			
	8.sınıf	145	60,97	13,96			
	Toplam	375	63,49	12,69			
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	5.sınıf	38	3,67	,65	,340	,797	
	6.sınıf	70	3,59	,85			
	7.sınıf	122	3,66	,74			
	8.sınıf	145	3,57	,79			
	Toplam	375	3,61	,77			

Tablo 3.4’te, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Sınıf Düzeyi” sonucunda,

Çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının sınıf gruplarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Diğer bir taraftan sebat, bağımsızlık ve ders çalışma özyeterlik algılarına göre sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı

farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiş ve

7. Sınıfların bağımsızlık ve ders çalışma özyeterlik algılarının 8. Sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

5 ve 7. Sınıfların sebat algılarının 8. Sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 3. 5. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Eğitim Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Bağımsızlık	İlkokul	62	38,19	7,25	,454	,715
	Ortaokul	75	38,44	7,83		
	Lise	142	39,30	7,71		
	Üniversite	96	38,44	7,53		
	Toplam	375	38,73	7,60		
Sebat	İlkokul	62	24,13	6,39	,390	,760
	Ortaokul	75	24,84	6,04		
	Lise	142	25,10	6,11		
	Üniversite	96	24,60	5,99		
	Toplam	375	24,76	6,10		
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	İlkokul	62	62,32	12,34	,464	,707
	Ortaokul	75	63,28	13,18		
	Lise	142	64,40	12,85		
	Üniversite	96	63,04	12,37		
	Toplam	375	63,49	12,69		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	İlkokul	62	3,46	,86	1,865	,135
	Ortaokul	75	3,63	,73		
	Lise	142	3,71	,74		
	Üniversite	96	3,55	,77		
	Toplam	375	3,61	,77		

Tablo 3.5.'te, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Eğitim Durumu” sonucunda,

Sebat, bağımsızlık, ders çalışma özyeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının anne eğitim durumu gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 6. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Eğitim Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Bağımsızlık	İlkokul	35	39,31	7,39	1,164	,323
	Ortaokul	52	37,00	8,21		
	Lise	126	38,68	7,37		
	Üniversite	162	39,19	7,61		
	Toplam	375	38,73	7,60		
Sebat	İlkokul	35	25,00	5,80	,219	,883
	Ortaokul	52	24,25	6,43		
	Lise	126	24,63	5,89		
	Üniversite	162	24,97	6,26		
	Toplam	375	24,76	6,10		
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	İlkokul	35	64,31	12,10	,744	,526
	Ortaokul	52	61,25	13,79		
	Lise	126	63,32	12,29		
	Üniversite	162	64,15	12,78		
	Toplam	375	63,49	12,69		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	İlkokul	35	3,55	,80	1,559	,199
	Ortaokul	52	3,44	,81		
	Lise	126	3,59	,74		
	Üniversite	162	3,69	,77		
	Toplam	375	3,61	,77		

Tablo 3.6.'da, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Eğitim Durumu” sonucunda,

Sebat, bağımsızlık, ders çalışma özyeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının baba eğitim durumu gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 7. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Kardeş Sayısı Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p	Grup Farkları
Bağımsızlık	Tek çocuk	40	39,43	6,79	2,490,060		
	1 kardeşim var	164	39,66	7,45			
	İki kardeşim var	103	38,17	8,00			
	3 ve daha fazla kardeşim var	68	36,88	7,54			
	Toplam	375	38,73	7,60			
Sebat	Tek çocuk	40	25,50	5,84	3,242,022		1 kardeş>
	1 kardeşim var	164	25,43	5,95			3 ve üzeri
	İki kardeşim var	103	24,69	6,22			
	3 ve daha fazla kardeşim var	68	22,81	6,14			
	Toplam	375	24,76	6,10			
Ders Çalışma Özyeterlilik Algısı	Tek çocuk	40	64,93	11,26	3,221,023		1 kardeş>
	1 kardeşim var	164	65,10	12,46			3 ve üzeri
	İki kardeşim var	103	62,86	13,16			
	3 ve daha fazla kardeşim var	68	59,69	12,65			
	Toplam	375	63,49	12,69			
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Tek çocuk	40	3,69	,70	2,111,098		
	1 kardeşim var	164	3,66	,79			
	İki kardeşim var	103	3,64	,69			
	3 ve daha fazla kardeşim var	68	3,40	,86			
	Toplam	375	3,61	,77			

Tablo 3.7.'de örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Kardeş Sayısı” sonucunda,

Bağımsızlık ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının kardeş sayısı gruplarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Diğer bir taraftan sebat ve ders çalışma özyeterlilik algılarına göre kardeş sayısı gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiş ve bir kardeşi olan öğrencilerin sebat ve ders çalışma özyeterlik algılarının üç ve daha fazla kardeşi olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 3. 8. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Doğum Sırası Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Bağımsızlık	Tek çocuk	42	39,43	6,95	,637	,591
	İlk çocuk	121	39,31	7,52		
	Ortanca çocuk	73	38,29	8,20		
	Son çocuk	139	38,23	7,56		
	Toplam	375	38,73	7,60		
Sebat	Tek çocuk	42	25,55	6,00	1,037	,376
	İlk çocuk	121	25,19	5,94		
	Ortanca çocuk	73	24,90	6,69		
	Son çocuk	139	24,07	5,94		
	Toplam	375	24,76	6,10		
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	Tek çocuk	42	64,98	11,60	,869	,457
	İlk çocuk	121	64,50	12,37		
	Ortanca çocuk	73	63,19	14,25		
	Son çocuk	139	62,30	12,41		
	Toplam	375	63,49	12,69		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Tek çocuk	42	3,63	,76	,799	,495
	İlk çocuk	121	3,67	,72		
	Ortanca çocuk	73	3,50	,82		
	Son çocuk	139	3,62	,79		
	Toplam	375	3,61	,77		

Tablo 3.8.'te örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Doğum Sırası Durumu” sonucunda,

Sebat, bağımsızlık, ders çalışma özyeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının doğum sırası gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 9. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Çalışma Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Bağımsızlık	Çalışıyor	117	38,67	7,97	-,101	,920
	Çalışmıyor	258	38,75	7,44		
Sebat	Çalışıyor	117	25,10	6,38	,732	,465
	Çalışmıyor	258	24,60	5,98		
Ders Çalışma	Çalışıyor	117	63,77	13,19	,291	,771
	Çalışmıyor	258	63,36	12,48		
Çocuklar İçin Teknoloji	Çalışıyor	117	3,60	,83	-,207	,836
	Kendi Kendine Öğrenme	258	3,62	,75		

Tablo 3.9.'da, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Anne Çalışma Durumu” sonucunda, annesi çalışan ve çalışmayan öğrencilerin sebat, bağımsızlık, ders çalışma özyeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algılarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 10. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Çalışma Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	t	p
Bağımsızlık	Çalışıyor	353	38,86	7,39	,979	,338
	Çalışmıyor	22	36,64	10,47		
Sebat	Çalışıyor	353	24,73	6,03	-,370	,712
	Çalışmıyor	22	25,23	7,26		
Ders Çalışma Öz-yeterlik Algısı	Çalışıyor	353	63,59	12,35	,456	,653
	Çalışmıyor	22	61,86	17,47		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Çalışıyor	353	3,62	,77	,892	,373
	Çalışmıyor	22	3,47	,86		

Tablo 3.10.'da, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Baba Çalışma Durumu” sonucunda, babası çalışan ve çalışmayan öğrencilerin sebat, bağımsızlık, ders çalışma öz yeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algılarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 11. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Evde İnternet Bağlantısı Olma Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	t	p
Bağımsızlık	Evde internet var	347	38,66	7,71	-,560	,576
	Evde internet yok	28	39,50	6,13		
Sebat	Evde internet var	347	24,69	6,14	-,731	,465
	Evde internet yok	28	25,57	5,70		
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	Evde internet var	347	63,36	12,85	-,687	,492
	Evde internet yok	28	65,07	10,54		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Evde internet var	347	3,61	,79	-,474	,636
	Evde internet yok	28	3,68	,55		

Tablo 3.11.'de, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Evde İnternet Bağlantısı Olma Durumu”

sonucunda, evde interneti olan ve olmayan öğrencilerin sebat, bağımsızlık, ders çalışma özyeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algılarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 12. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Bilgisayar Kullanma Düzeyi Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Bağımsızlık	Acemi	54	38,67	8,46	,206	,814
	Orta	226	38,91	7,33		
	İleri	95	38,32	7,78		
	Toplam	375	38,73	7,60		
Sebat	Acemi	54	24,94	6,09	,277	,758
	Orta	226	24,88	5,77		
	İleri	95	24,36	6,87		
	Toplam	375	24,76	6,10		
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	Acemi	54	63,61	13,68	,264	,768
	Orta	226	63,80	12,09		
	İleri	95	62,67	13,57		
	Toplam	375	63,49	12,69		
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Acemi	54	3,58	,74	1,115	,329
	Orta	226	3,58	,74		
	İleri	95	3,71	,86		
	Toplam	375	3,61	,77		

Tablo 3.12’de, örneklemini oluşturan “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Evde İnternet Bağlantısı Olma Durumu” sonucunda,

Sebat, bağımsızlık, ders çalışma öz yeterlik ve çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının öğrencinin bilgisayar kullanma düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. 13. Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Teknolojik Aletlerde Geçirilen Ortalama Süre Durumu Sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p	Grup Farkları
Bağımsızlık	Hiç	7	40,86	7,15	8,544	,000	0-1 > 2-3
	0-1 saat	106	40,65	6,49			
	2-3 saat	200	38,86	7,22			
	4 ve daha fazla	62	34,77	9,15			
	Toplam	375	38,73	7,60			
Sebat	Hiç	7	27,86	6,26	16,404	,000	0-1 > 2-3
	0-1 saat	106	26,92	5,22			
	2-3 saat	200	24,79	5,42			
	4 ve daha fazla	62	20,61	7,40			
	Toplam	375	24,76	6,10			
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	Hiç	7	68,71	12,26	13,786	,000	0-1 > 2-3
	0-1 saat	106	67,58	10,78			
	2-3 saat	200	63,65	11,61			
	4 ve daha fazla	62	55,39	15,26			
	Toplam	375	63,49	12,69			
Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme	Hiç	7	3,60	,98	2,027	,110	
	0-1 saat	106	3,70	,66			
	2-3 saat	200	3,63	,74			
	4 ve daha fazla	62	3,41	,97			
	Toplam	375	3,61	,77			

Tablo 3.13.'te, örnekleme oluşturan öğrencilerin “Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz yeterlilik Algısı Teknolojik Aletlerde Geçirilen Ortalama Süre Durumu” sonucunda,

Çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme algısının teknolojik aletlerde geçirilen ortalama süre gruplarına göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Diğer bir taraftan bağımsızlık, sebat ve ders çalışma özyeterlik algılarına göre teknolojik aletlerde geçirilen ortalama süre gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki

fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiş ve teknolojik aletlerde geçirilen süre ortalama olarak 0-1 saat arası olan öğrencilerin bağımsızlık, sebat ve ders çalışma özyeterlik algılarının teknolojik aletlerde geçirilen süre ortalama olarak 2-3 saat arası ve 4 saatten fazla olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

3. 3. Korelasyon analizi sonuçları

Tablo 3. 14. Ders Çalışma Özyeterlik Algısı ile Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme Puanları Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım 374 Korelasyon Analizi Sonuçları

Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme		
Bağımsızlık	r	,444**
	p	,000
	N	375
Sebat	r	,388**
	p	,000
	N	375
Ders Çalışma Özyeterlik Algısı	r	,453**
	p	,000
	N	375

** $p < 0,01$

Tablo 3.14.'te örneklemini oluşturan öğrencilerin “Ders Çalışma Özyeterlik Algısı ile Çocuklar İçin Teknoloji Kendi Kendine Öğrenme Puanları Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi” sonucunda;

Bağımsızlık ile çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme arasında $r = 0,444$ düzeyinde istatistiksel açıdan $p < .01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Buna göre bağımsızlık arttıkça çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenmenin arttığı görülmektedir.

Sebat ile çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme arasında $r=0,388$ düzeyinde istatistiksel açıdan $p < .01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki

saptanmıştır. Buna göre sebat değerleri arttıkça çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenmenin arttığı görölmektedir.

Ders çalışma özyeterlik algısı ile çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenme arasında $r=0,453$ düzeyinde istatistiksel açıdan $p<.01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Buna göre ders çalışma özyeterlik algısı arttıkça çocuklar için teknoloji kendi kendine öğrenmenin arttığı görölmektedir.

BÖLÜM 4. SONUÇ

Çalışmanın bu bölümünde ortaokul öğrencilerinde teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliklerinin incelenmesinden elde edilen sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

4.1.Sonuç ve tartışma

Çalışmanın alt problemlerinden “teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunda kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik puanlarının daha yüksek olduğu;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin sınıf düzeyine göre 5. ve 7. sınıflarda yüksek olduğu;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının kardeş sayısı az olan öğrencilerin fazla olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının teknolojik aletlerde geçirilen süre ortalama olarak 0-1 saat arası olan öğrencilerin teknolojik aletlerde geçirilen süre ortalama olarak 2-3 saat arası ve 4 saatten fazla olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu;

Ders çalışma öz yeterliliği algısı arttıkça öğrenciler için teknoloji ile kendi kendine öğrenmenin de arttığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının anne eğitim durumu bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının doğum sırası bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının anne çalışma durumu bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının baba çalışma durumu bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının evde internetin bulunup bulunmaması bakımından anlamlı bir farkın olmadığı;

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının bilgisayar kullanma düzeyi bakımından anlamlı bir farkın olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçları dikkate alındığında teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin cinsiyet ve sınıf düzeyleri anlamlılık durumları bakımından Özcan ve Özgür (2010)'ün yaptığı çalışmayla farklılık taşımaktadır. Kendi çalışmamızda ders çalışma öz yeterliliği cinsiyet bakımından kız öğrencilerine yönelik anlamlı bir farklılık varken Özcan ve Özgür (2010)'ün "Relationship between self efficacy and educational psychology course perceptions of pre-service teachers studying at education faculty of NEU (Yakındoğu Üniversitesinde eğitim gören öğretmen adaylarının öz yeterlilik ve eğitim psikolojisi ders algısı) adlı çalışma sonuçlarına göre kız ve erkek öğretmen adayları arasında öz yeterlilik ders algısı bakımından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Her iki çalışmanın sonuçlarına bakıldığında cinsiyet bakımından farklı sonuçlar elde edilmesi gelişim dönemlerinin farklılığı olarak yorumlanabilir. Özcan ve Özgür (2010)'ün araştırma sonuçlarına benzer bir şekilde Ozan, Gundogdu, Bay, Celkan (2012)'in "A Study on the University Students' Self-Regulated Learning Strategies Skills and Self-Efficacy Perceptions in Terms of Different Variables (Üniversite Öğrencilerinin Kendinden Düzenlemeli Öğrenme Stratejileri Becerileri ve Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Farklı Değişkenler Üzerine Bir Araştırma)" adlı çalışmasında da öz yeterlilik algılarının kız ve erkek üniversite öğrencilerinde anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bu bakımdan çalışmamızın cinsiyet değişkeninden çıkan sonuçla Özcan ve Özgür (2010) ve Ozan, Gundogdu, Bay, Celkan (2012)'in çalışmaları farklılık göstermektedir. Diğer bir araştırma problemi olan sınıf düzeyleri bakımından kendi çalışmamızda 8. sınıf öğrencileri ders çalışma öz yeterlilik algısı olarak en düşük puana sahipken Özcan ve Özgür (2010)'ün yaptığı çalışmada üniversite 4. sınıf öğrencileri öz yeterlilik algısı bakımından diğer sınıf düzeylerine göre en fazla puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Her iki çalışmada sınıf düzeyleri arttığında farklı sonuçların ortaya çıkması dikkat çekici bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin cinsiyete göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik puanlarının daha yüksek olduğu sonucu Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri (2013)'nin çalışmasıyla farklılık göstermektedir. Nitekim Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri'nin "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları ve Akademik Öz-yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışmasında öğrencilerin derin ders çalışma yaklaşımlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan yüzeysel ders çalışma yaklaşımına ilişkin puanlar incelendiğinde, öğrencilerin yüzeysel ders çalışma yaklaşımlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Buna göre erkek öğrencilerin puanlarının kız öğrencilere göre daha yüksek değerde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. İki çalışma arasında cinsiyet bakımından farklılığın olması her iki çalışmanın farklı çalışma gruplarından öğrenciler olmasından dolayı yorumlanabilir. Nitekim ortaokul öğrencileri ile yükseköğretim öğrencileri arasında gelişimsel farklılıklar söz konusudur. Diğer taraftan bu araştırmada teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği sınıf düzeylerinde anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. 5 ve 7. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları yüksek çıkmasına rağmen Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri'nin çalışmasında sınıf düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum yükseköğretim öğrencilerinin sınıf düzeyleri arasında herhangi farklılığın olmadığı yönünde yorumlanabilir.

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının bilgisayar kullanma düzeyi bakımında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucu Taşdemir (2017)'in sonucu ile farklılık göstermektedir. Taşdemir (2017), "Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilgisayara Yönelik Tutumları ve Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışma sonucunda özel yetenekli öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumları ile teknolojiyle kendi kendine öğrenme düzeyleri arasında olumlu bir ilişkinin olduğu belirtilmiştir. Her iki çalışmada da sonucun farklılık göstermesi çalışma grubunun farklılığından kaynaklandığı ileri sürülebilir. Nitekim kendi çalışmamızda ortaokul öğrencilerinin teknoloji kullanımı ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz-yeterlilik algısı incelenirken Taşdemir (2017)'in çalışmasında özel yetenekli öğrencilerin bilgisayara

yönelik tutumları ve kendi kendine öğrenmelere arasındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır.

Ders çalışma öz yeterliliği algısının artması ile teknolojiyle kendi kendine öğrenme arasında arttığı sonucu arasındaki pozitif ilişki Öztürk Abalı, Bilgen ve Bilgen (2017)'in yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. “Sorgulama Becerileri ile Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişki: Temel Eğitim Öğretmen Adaylarına Yönelik Bir Araştırma” adlı çalışmada Öztürk Abalı, Bilgen ve Bilgen (2017) öğretmen adaylarının kendi kendine öğrenme ve sorgulama beceri düzeyleri arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu sonucunu elde etmiştir. Ders çalışma öz yeterliliği ile kendi kendine öğrenme arasında her iki çalışmada çalışma gruplarının farklılığına rağmen benzer sonucun çıkması ders çalışma öz yeterliliği ve teknolojiyle kendi kendine öğrenme arasında gelişimsel dönemlerin bu alt problemde etkili olmadığı yorumu yapılabilir.

Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin cinsiyet, sınıf düzeyleri, teknolojik aletlerde geçirilen süre bakımından anlamlı farklılıkların çıkması Aydede ve Kesercioğlu (2012)'nin araştırma sonuçlarıyla benzer göstermektedir. Nitekim “Aktif Öğrenme Uygulamalarının Öğrencilerin Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkileri” adlı çalışmanın sonucunda araştırma guruplarının kendi kendine öğrenme becerileri ölçeğinden elde ettiği öntest ve sontest puanlarından deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Her iki çalışmada kendi kendine öğrenme anketinin kullanılması anlamlı farklılığın ortaya çıkmasında önemli görülebilir.

Araştırmanın sonuçları dikkate ders çalışma öz yeterliliğinin teknoloji ile kendi kendine öğrenmeyi arttırdığı sonucu Kahyaoğlu, Birel ve Yetişir (2019)'in yaptıkları çalışmanın sonucu ile farklılık göstermektedir. Kahyaoğlu, Birel ve Yetişir (2019)'in “Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimlerine Yönelik Kendi Kendine Öğrenme Becerilerinin Yordanmasında Kaygının Rolü” adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin kendi kendine öğrenme ve güvenme becerileri ile fen kaygısı arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğu sonucu çıkarılmıştır. Kendi çalışmamızda teknoloji ile kendi kendine öğrenmenin ders çalışma öz yeterliliğini artırdığı gözlenmiştir. Kahyaoğlu, Birol ve Yetişir (2019)'in yaptığı çalışmada da öğrencilerin kendi kendine öğrenmeleri kaygı seviyelerini azaltmıştır. Bu noktadan bakıldığında kendi kendine öğrenme kendi çalışmamızda ders çalışma öz yeterliliğini etkilerken bu

çalışma da kaygı düzeyini etkilemiştir. Buna göre kendi kendine öğrenmenin farklı değişkenler üzerinde etkisi vardır değerlendirmesini yapabiliriz.

Araştırma sorularında ortaokul öğrencilerinde teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlilik algısının incelenmesine yönelik bazı araştırma sorularında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür: Aile eğitim durumu, baba eğitim durumu, çocuk doğum sırası, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, evde internetin bulunup bulunmaması ve öğrencilerin bilgisayar kullanma düzeyi arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

4.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar dikkate alınarak araştırmanın sonuçlarına ilişkin, ileride yapılacak araştırmalara ilişkin ve uygulayıcılara (öğretmenlere) ilişkin öneriler şeklinde üç başlık altında öneriler sunulmuştur.

4.2.1. Araştırmanın Sonuçlarına İlişkin Öneriler

1. Ders çalışma öz yeterliliği algısının artıca öğrencilerin teknoloji ile kendi kendine öğrenmelerinin arttığı gözlenmiştir. Bu durumda ders çalışma öz yeterliliği algısının artırılmasına yönelik çalışmaların yapılarak teknoloji ile kendi kendine öğrenmeler sağlanabilir.
2. Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algı puanının teknolojik aletlerle 0-1 saat arasında süre geçiren öğrencilerde yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu durum dikkate alındığında teknolojik aletlerle geçirilen sürenin çok uzun tutulması önerilebilir.
3. Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısının kardeş sayısı az olan öğrenciler lehine olduğu gözlenmiştir. Bu noktada ailelere aile planlaması bilinci verilebilir.
4. Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin sınıf düzeyine göre 5. ve 7. sınıflarda yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu durum dikkate alınarak diğer sınıf düzeylerinde teknoloji ile kendi kendine

öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısına neden ulaşamadığı araştırılabilir.

4.2.2. İleride Yapılacak Araştırmalara İlişkin Öneriler

1. Bu araştırma, bir devlet ve bir özel okul olmak üzere eğitim-öğretim faaliyeti yürüten iki ortaokuldaki 5. 6. 7. ve 8. sınıfa devam eden 375 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Konuyla ilgili olarak farklı ortaokul veya öğretim düzeylerine devam eden öğrencilerle ve farklı sınıf seviyelerinde yeni araştırmalar yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.
2. Bu araştırma 375 kişilik bir öğrenci grubu üzerinde yürütülen bir araştırma olduğu için araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar sadece bu öğrenci grubu için genellenebilir özellik taşımaktadır. Bu çerçevede çalışmada teknoloji ile kendi kendine öğrenme ile ders çalışma öz yeterlilik algısının incelenmesine ilişkin Neden? Nasıl? ve Niçin? sorularının yanıtlarını almaya yönelik nitel çalışmalar yürütülebilir.
3. Bu araştırmada teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliği algısı sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba eğitim ve çalışma durumu, teknolojik aletlerle geçirilen süre değişkenlerine göre incelenmiştir. Teknoloji ile kendi kendine öğrenmenin ders çalışma öz yeterliliğini nasıl etkilediğine yönelik derinlemesine inceleyen çalışmalar yapılabilir.

4.2.3. Uygulayıcılara İlişkin Öneriler

1. Teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterliliğinin incelenmesi yönünden sınıf düzeyleri, kardeş sayıları ve teknolojik aletlerde geçirilen süre bakımından anlamlılık saptanmıştır. Dolayısıyla ortaokulda ders veren öğretmenlerin çocuklara teknolojik aletlerin kullanılmasına imkan tanıyan ödevleri verirken uzun ödevler yerine çocuğun 0-1 saatte tamamlayacağı ödevler vermesi önerilebilir. Ayrıca öğrencilerin bir teknolojik alet kullandığı sınıf içi ve sınıf dışı çalışmalarda öğretmenlerin sınıf düzeylerine göre gözlem yapmaları yararlı olabilir.

2. Bu araştırmada ders çalışma öz yeterliliğinin artmasıyla teknoloji ile kendi kendine öğrenmenin de arttığı saptanmıştır. Öğretmenlerin ğrencilerin ders çalışma öz yeterliliğini artırmak için çalışmalar etkinlikler yaptırması teknoloji ile kendi kendine öğrenme durumunu artırabilir.

EK'LER

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

YAŞ : CİNSİYET : () Kız () Erkek

SINIF : () 5.sınıf () 6. Sınıf () 7. Sınıf () 8.Sınıf

- ✓ Anne eğitim düzeyi nedir ?
() Okur yazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite
- ✓ Baba eğitim düzeyi nedir ?
() Okur yazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite
- ✓ Kardeşin var mı? / Kaç kardeşin var ?
() Tek çocuğum () 1 kardeşim var () 2 kardeşim var () 3 ve daha fazla kardeşim var
- ✓ Doğum sıranız nedir?
() Tek çocuğum () İlk çocuğum () Ortanca çocuğum () Son çocuğum
- ✓ Anne çalışıyor mu ?
() Evet () Hayır
- ✓ Baba çalışıyor mu ?
() Evet () Hayır
- ✓ Evde aşağıdaki teknolojik aletlerden hangisi/hangilerine sahipsin ?
() Bilgisayar
() Tablet
() Cep Telefonu
() Oyun Konsolu
() Diğer (.....)
- ✓ Evde internet bağlantın var mı?
() Evet () Hayır
- ✓ Bilgisayar kullanma düzeyin aşağıdakilerden hangisidir ?
() Acemi () Orta () İleri
- ✓ Öğretmen bir araştırma konusu verdiğinde aşağıdakilerden hangisine başvurursun?
() Kitap () Dergi () Ansiklopedi () Bilgisayar
() Tablet () Cep Telefonu () Diğer
- ✓ Teknolojik aletleri kullanma amacın nedir ?
() Araştırma yapmak () Oyun oynamak () Sosyal medya hesaplarına girmek () İletişim Kurmak () Alışveriş yapmak () Diğer
- ✓ Teknolojik aletlerinle günde ortalama ne kadar süre geçirirsiniz ?
() Hiç () 0-1saat () 2- 3 saat () 4 ve 4'den fazla

DERS ÇALIŞMA ÖZYETERLİK ALGISI ÖLÇEĞİ

MADDELER	HİÇBİR ZAMAN	NADİREN	ARA SIRA	ÇOĞUNLUKLA	HER ZAMAN
1) Kendi kendime çalışabilirim.					
2) Çalışma ortamımı dikkatimi dağıtmayacak şekilde düzenleyebilirim.					
3) Ödevlerimi zamanında bitirebilirim.					
4) Televizyonda en sevdiğim program olsa da ders çalışabilirim.					
5) Kendi kendimi ders çalışmak için hazırlayabilirim.					
6) Dikkatimi toplamak için kendimi yönlendiririm.					
7) Anlamadığım zaman çekinmeden sorabilirim.					
8) Nasıl öğrenmem gerektiğine karar verebilirim.					
9) Dersi sevmesem de öğrenmek için dikkatimi toplamamın bir yolunu bulurum.					
10) Kendi çalışmamı planlayabilirim.					
11)Konu uzun olsa da sonuna kadar dikkatle okuyabilirim.					
12) Ödev ne denli sıkıcı olursa olsun bitirebilirim.					
13) Yorulsam da kendimi ödevimi bitirmek için zorlayabilirim.					
14) Konunun önemli bölümlerini saptayabilirim.					
15) Daha iyi öğrenmek için farklı yollar deneyebilirim.					
16) Anlamadığım yerleri belirleyebilirim.					
17) Gerekirse sevdiğim diğer etkinliklere (oyun, spor vb.) ayırdığım zamanda ders çalışabilirim.					

ÇOCUKLAR İÇİN TEKNOLOJİYLE KENDİ KENDİNE ÖĞRENME

ÖLÇEĞİ

MADDELER	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	FİKRİM YOK	KATILYORUM	KESİNLİKLE KATILYORUM
1)Okulda olmadığım zaman dersle ilgili sorunlarımı internet üzerinden öğretmenime sorabilirim					
2)Ödevlerim hakkında düşüncelerimi ve fikirlerimi paylaşmak için bilgisayar kullanırım.(e-posta, youtube ve facebook gibi)					
3)Derslerimi daha iyi anlamama yardımcı olsun diye internetten daha fazla bilgi bulurum.					
4)Bilgisayarı, bir konuyu öğrenmem de yardımcı olacak bilgiye ulaşmak için kullanırım.					
5)Bilgisayarı, istediğim becerilerimi geliştirmek için kullanırım.					
6)Bilgisayarı bir konuyu daha fazla öğrenmek amacıyla farklı web sitelerinden ve kişilerden fikir almak için kullanırım.					

KAYNAKÇA

- Abalı, O. (2006). *Ergenlik dönemi ve sorunları*. Epsilon Yayıncılık. İstanbul.
- Acar, C. (2014), *Fen bilgisi öğretmen adaylarının kendi kendine öğrenme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Akgün, İ. H., Akgün, M. ve Şimşek, N. (2014), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Bilgisayar Kullanmaya İlişkin Öz Yeterlilik Algılarının İncelenmesi, *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), ss. 711-722.
- Albert R.L. (2007). *The Impact of Self Efficacy and Autonomus Learning on Teacher Burnout*, Regent University.
- Avcı, M. (2006). Ergenlikte toplumsal uyum sorunları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 39-64.
- Aydede, N. M. ve Kesercioğlu, T. (2012). *Aktif Öğrenme Uygulamalarının Öğrencilerin Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. ss. 37-49.
- Aylar, F. ve Aksin, A. (2011), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlilik İnanç Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma (Amasya Örneği), *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (3), ss. 299-313.
- Azar, A. (2010). Ortaöğretim fen bilimleri ve matematik öğretmeni adaylarının öz yeterlilik inançları. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12), 235 – 252.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1995). *Self-efficacy in changing societies*. New York: Cambridge University Press.
- Bornstein, M., Genevro, J. (2014). *Child Development and Behavioral Pediatrics*. USA: Lawrens Associates, 35-59.
- Bosch, T. E. (2009). *Using online social networking for teaching and learning: Facebook use at The University Of Cape Town*. *Communicatio*, 35 (2), 185-200.
- Boyd, D. M. & Ellison, N. B. (2008). *Social network sites: Definition, history and scholarship*. *Journal of Computer- Mediated Communication*, 13 (1), 210-230.
- Byrant R.L. (2007). *The Relationship Between Urban Teachers' Self Efficacy Beliefs and Adequate Yearly Progress*, Indiana University of Pennsylvania.
- Cantekin, Ö.F. (2009). *Genel liselerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin mesleki ve iletişimsel yeterlilikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Capogna, S. (2010). *Learning and social networks new forms of sociability*. *ESA Research Network Sociology of Culture Midterm Conference: Culture and The Making of Worlds*, pp. 1-15.

2010. Chip (2011). *Facebookta en popüler uygulamalar*. http://www.chip.com.tr/konu/Facebook-ta-En-Populer-Uygulamalar_4814.html adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Çekbaş, Y., Yakar, H. Yıldırım, B. ve Savran, A. (2003), Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğrenciler Üzerine Etkisi, *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*, 2 (4),ss. 76-78.
- Churchill, D. (2009). Educational applications of Web 2.0: Using blogs to support teaching and learning. *British Journal of Educational Technology*, 40 (1), 179-183.
- Çuhadar, C. Gündüz, Ş. ve Tanyeri T. (2013) Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretimi Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları ve Akademik Öz yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9 (1).
- Deans, P. C. (2009) *Social software and Web 2.0 technology trends*. New York: Information Science Reference.
- Demiriz, S. ve Öğretir, A.D. (2007). Alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki 10 yaş çocuklarının anne tutumlarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15, 105-122.
- Din, N. Haron, S. and Rashid, R. M. (2016). Can Self-directed Learning Environment Improve Quality of Life?, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 222, pp. 219-227, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.150> (Erişim Tarihi: 20.09.2019).
- Dolgin, K.G. (2014). *Ergenlik Psikolojisi gelişim, ilişkiler ve kültür* (Çev. D. Özen), İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Ead, Hamed A. (2019), Globalization in higher education in Egypt in a historical context, *Research in Globalization*, 1, <https://doi.org/10.1016/j.resglo.2019.100003> (Erişim Tarihi: 20.09.2019).
- Eker, C. (2014), Sınıf Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik İnanç Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), ss. 162-178.
- Erbil, N., Divan, Z. ve Önder, P. (2006). Ergenlerin benlik saygısına ailelerin tutum ve davranışlarının etkisi. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 3, 7-15.
- Escofet, A. & Marimon, M. (2010). *Web 2.0. and collaborative learning in higher education. Educational social software for context-aware learning collaborative methods and human interaction*. Information Science Reference, 207- 221.
- Facebook. *Facebook Info*. <http://www.facebook.com/facebook/info> adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde edinilmiştir, 2019a.
- Fahihmiyardan, M. R. (2016). *Tablet Bilgisayar, Akıllı Cep Telefon Kullanımının Gözlerin Refraksiyon Durumuna Ve Konforuna Etkileri*. Tıpta Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.

- Fidan Kurtdede, N. (2008). İlköğretimde araç gereç kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Ankara Üniversitesi Kuramsal Eğitimi Bilim Dergisi*, 1(1), 48-61. <http://acikerisim.aku.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11630/4486/c1s1m.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden edinilmiştir.
- Gökbahar, A. O. (2018), *Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, İktisat Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Gülbahar, Y. Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). *Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. XV. Türkiye’de İnternet Konferansı*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi. http://orcun.madran.net/yayinlar/sosyal_aglarin_egitim_amacli_kullanimi.pdf adresinden 15 Kasım 2019 tarihinde edinilmiştir.
- Grant, N. (2008) *On the usage of social networking software technologies in distance learning education*. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education. International Conference 2008*. (3755-3759). Chesapeake, VA: AACE.
- Heafner, T. (2014). *Using technology to motivate students to learn social studies*. *Contemporary Issue in Technology and Teacher Education*, 4(1), 42-53.
- İşman, A. (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Jones, N. Blackey, H. Fitzgibbon, K. C. (2010). EsyinGet out of MySpace! *Computers & Education*, 54(3), 776-782, 2010.
- Kahyaoğlu, M., Birel K. F. ve Yetişir İ. M. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Derslerine Yönelik Kendi Kendine Öğrenme Becerilerinin Yordanmasında Kaygının Rolü. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 18 (69). ss. 385-397.
- Kamacı, E. ve Durukan, E. (2012), Araştırma Görevlilerinin Eğitimde Tablet Bilgisayar Kullanımına İlişkin Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma (Trabzon Örneği), *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1 (3), ss. 203-215.
- Kavuk, M., Keser, H. and Teker, N. (2011), Reviewing unethical behaviors of primary education students’ internet usage, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 28, pp. 1043-1052, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.11.190> (Erişim Tarihi: 21.09.2019).
- Kaya, B. (2017) *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum düzeyi ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi).
- Keleş, E. ve Kefeli, P. (2011). İlköğretimde akıllı tahta kullanımına yönelik düzenlenen bir hizmet içi eğitim kursunun değerlendirilmesi. *Proceedings Book*, Vol II, 11. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı (IETC), İstanbul Üniversitesi, Mayıs, İstanbul
- Keleş, E., Öksüz, Bahar Dünder ve Bahçekapılı, Tuğba (2013), Teknolojinin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Fatih Projesi Örneği, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12 (2), ss. 353-366.

- Kesgin, E. (2006). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile problem çözme yaklaşımlarını kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kiremit, H. (2006). *Fen Bilgisi Öğretmenliği Öğrencilerinin Biyoloji ile ilgili Öz-Yeterlilik İnançlarının Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Korkmaz, İ. (2018). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kotaman, H. (2008), Özyeterlilik İnancı ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkin Yazın Taraması, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXI (1), ssç 111-133.
- Lazarovici, G. (2012), The Effects of Globalization Upon the Paradigm of the Contemporary Political Discourse, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 63, pp. 58-62, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.10.010> (Erişim Tarihi: 20.09.2019)
- Mason, R. ve Rennie, F. (2008). *E-learning and social networking handbook*. London, UK: Routledge.
- MEB (2009). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi. Ankara.
- Munoz, C. L. & Towner, T. L. (2009). *Opening Facebook: How to use Facebook in the college classroom*. In I. Gibson et al. (Eds.), *Proceedings Of Society For Information Technology & Teacher Education International Conference 2009*, 2623-2627. Chesapeake, VA: AACE.
- Nasri, N. M. (2017). Self-directed learning through the eyes of teacher educators, *Kasetsart Journal of Social Sciences*, <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2017.08.006> (Erişim Tarihi: 11.09.2019).
- O'Reilly, T. (2007). What is Web 2.0: *Design patterns and business models for the next generation of software*. *International Journal of Digital Economics*, 65, 17-37. http://mpira.ub.uni-muenchen.de/4580/1/MPRA_paper_4580.pdf adresinden 15.12.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Öztürk, G.D., Bıkmaz, F.H. (2007). İlköğretim programlarında sağlık bilinci. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4, 215-242.
- Öztürk A., Yasemin, B. Z. ve Bilgen, S. (2017). *Sorgulama Becerileri ile Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişki: Temel Eğitim Öğretmen Adaylarına Yönelik Bir Araştırma*. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 1 (2). Syf. 179-214.
- Ploderer, B., Howard, S. ve Thomas, P. (2010). *Collaboration on social network sites: amateurs, professionals and celebrities*. *Computer Supported Cooperative Work*, 19 (5), 419-455.
- Renshaw, C. E. and Taylor, H. A. (2000). The educational effectiveness of computer-based instruction. *Computers and Geosciences*, 26(6), pp.677-682, [https://doi.org/10.1016/S0098-3004\(99\)00103-X](https://doi.org/10.1016/S0098-3004(99)00103-X) (Erişim Tarihi: 22.09.2019)
- Saka, A. (2017). *Farklı aile yapısına sahip ergenlerin öz-yeterlilik ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karabük.

- Salas, G. (2010), *Öğretmen Adaylarının Kendi Kendine Öğrenmeye Hazırbulunuşlukları (Anadolu Üniversitesi Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Sarmasoğlu, Ş. ve Görgülü, S. (2014), Hemşirelik Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenmeye Hazırlık Düzeyleri, *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 1 (3), ss. 13-25.
- Say, M. (2005). *Fen bilgisi öğretmenlerinin öz-yeterlilik inanışları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Senemoğlu, N. (2018) *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Srisawasdi, N. and Panjaburee, P. (2014), Technology-enhanced Learning in Science, Technology, and Mathematics Education: Results on Supporting Student Learning, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, pp. 946-950, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.325> (Erişim Tarihi: 21.09.2019).
- Staples, D. S. (2009) *Web 2.0 social networking sites*. In M. Lytras, & P. Ordóñez de Pablos (Eds.), *Social Web Evolution: Integrating Semantic Applications and Web 2.0 Technologies*, 57-75. Hershey, PA: Information Science Reference.
- Süral, İ. (2015), Açık ve Uzaktan Öğrenmede Teknolojik Altyapının Oluşturulması, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 1 (4), ss. 81-95
- Schultz, D. & Schultz, S. *Modern psikoloji tarihi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2002.
- Schroeder, J. & Greenbowe, T. J. (2009) *The chemistry of Facebook: Using social networking to create an online community for the organic chemistry laboratory expert*. *Innovate Journal of Online Education*, 5 (4), ss.1-9.
- Schunk, H. D., Judith, R. M., Pintrich, R. P. (2020). *Motivation in education Theory, Research and Applications*. Pearson Education Limited. Edinburg.
- Schwarzer, R. (2014). *Self-efficacy: Thought control of action*. Taylor & Francis, 217 - 226.
- Stajkovic, A. D., Luthans, F. *Social cognitive theory and self-efficacy: Going beyond traditional motivational and behavioral approaches*. Organizational Dynamics, Spring, 1998.
- Şahin, C., Demir, F. ve Bilen, Ö. (2016), Üniversite Yöneticilerinin Kurumlarındaki Eğitim Teknolojilerini Yönetme Becerilerinin İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), ss. 1-21.
- Şahin, Ş., ve Özçelik, Ç.Ç. (2016). Ergenlik dönemi ve sosyalleşme. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 5, 42-49.
- Taşdemir, L. (2017). *Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilgisayara Yönelik Tutumları ve Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- TNMC. (2008). *The Horizon Report. The New Media Consortium*. <http://www.nmc.org/pdf/2008-Horizon-Report.pdf> adresinden 17 Kasım 2019 tarihinde edinilmiştir, 2008.

- Tüzün, H., Akıncı, A., Yıldırım, D. ve Sırakaya, M. (2013). *Bilgisayar Oyunları ve Öğrenme*, Editör: Kürşat Çağıltay ve Yüksel Göktaş, Öğretim Teknolojilerinin Temelleri, 2. Baskı, Ankara: PEGEM A Yayıncılık, ss. 597-614.
- Twitter. *Twitter*. <http://www.twitter.com> adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde alınmıştır, 2012a.
- Twitter. *About Twitter*. <http://www.twitter.com/about> adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde edinilmiştir, 2012b.
- Ural, A., Umay, A. ve Argün, Z. (2008), Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği Temelli Eğitimin Matematikte Akademik Başarı Ve Öz-yeterliğe Etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, ss. 307-318
- Ünlü, H., Sünbül, A. M. ve Aydos, L. (2008), Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlilik Ölçeği Geçerlilik Ve Güvenirlilik Çalışması, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), ss. 23-33.
- Yamamoto G. T., Demiray, U. ve Kesim, M. *Türkiye’de E-öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar*. Ankara: Cem Web Ofset, 2010.
- Yenice, N. (2003), Bilgisayar Destekli Fen Bilgisi Öğretiminin Öğrencilerin Fen Ve Bilgisayar Tutumlarına Etkisi *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*, 2 (4), ss.79-85.
- Youtube. *Youtube*. <http://www.youtube.com> adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde alınmıştır, 2012a.
- Youtube. *About Youtube*. http://www.youtube.com/t/about_Youtube adresinden 15 Aralık 2019 tarihinde edinilmiştir, 2012b.
- YÖK (2019), *Tez Merkezi*, 28 Eylül tarihli arama, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> (Erişim Tarihi: 28.09.2019)
- Yörükoğulları, E. (2013), *Bilim ve Teknoloji Tarihi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Yuen, S. & Yuen, P. *Social networks in education*. In G. Richards (Ed.), *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education*, 1408-1412. Chesapeake, VA: AACE, 2008.
- Yurdabakan, İ. (2002), Küreselleşme Konusundaki Yaklaşımlar ve Eğitim, *Eurasian Journal of Educational Research*, (6), ss. 61-66.